

INTERNATIONAL LANGUAGE

Vol. VII.

OCTOBER, 1930.
MONTHLY

Price 2d.

THE TWENTY-SECOND
IN OXFORD

WHY AND WHERE

PRO HUNDO

de R. J. Yarworth

IMPRESOJ DE LA KONGRESO

de K. R. C. Sturmer

OFICIALA BULTENO DE LA 22a UNIVERSALA
KONGRESO DE ESPERANTO

REAPING THE HARVEST

As anticipated, the Universal Esperanto Congress in Oxford gave us more press publicity than we have had for many years past. Enquiries have come to hand from almost all parts of the country, but these cannot always be followed-up, owing to incomplete organisation and insufficient strength.

A new B.E.A. quarter starts on October 1st. If you are not yet a member, come in and help us by sending the following form without delay.

TO THE SECRETARY,
THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, INC.,
142 HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

I,.....hereby apply to be elected a member of the British Esperanto Association, Inc., and enclose the first Annual Subscription, 5/- (if under 18, 2/6). I agree to be bound by the Memorandum and Articles of Association.

Signature..... Nationality.....

Rank, Profession or Occupation.....

Address.....

Date..... Age (if under 18).....

INTERNATIONAL LANGUAGE

BLAZES THE TRAIL TO
UNIVERSAL UNDERSTANDING

Vol. VII.

OCTOBER, 1930.

Price 2d.

INTERNATIONAL LANGUAGE

Published monthly.

(Seventh Year of Publication.)

EDITORIAL, ADVERTISEMENT AND PUBLISHING
OFFICES :
142 HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

Telegrams : Esperanto, Westcent, London.

Telephone : Holborn 4794.

Editor—Cefredaktoro : L. N. NEWELL.

Assistant Editor—Vic-Cefredaktoro : K. R. C. STURMER.

Radio Editor—Radio-Redaktoro : W. H. MATTHEWS.

RATES OF SUBSCRIPTION (including postage to any part of the world)—
Twelve months, 2/6. Single copies, Three Penny Stamps.

JARABONO : 3 svisaj frankoj. Unuopaj ekzempleroj : po 30 centimoj
respondkuponoj de U.E.A.). Oni sendu manuskriptojn al LA
REDAKCIO. La Redakcio resendos nur tiujn manuskriptojn,
kiujn akompanos afrankita koverto, aŭ respondkuponon.

MANUSCRIPTS should be typewritten and be addressed to THE EDITOR.

Each manuscript should bear the name and address of the sender and
be accompanied by a stamped addressed envelope. Although every care
will be taken to return rejected manuscripts, the Editor does not hold
himself responsible for any loss or damage, nor can he undertake to
return any manuscripts unaccompanied by a stamped addressed envelope.

ADVERTISEMENT RATES will be quoted on application to the BUSINESS
MANAGER.

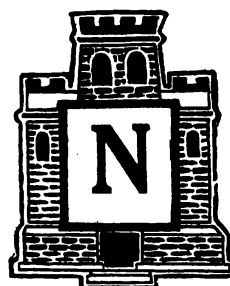
SMALL ANNOUNCEMENTS are accepted at 1d. per word (minimum 1/- per
issue). Address to the BUSINESS MANAGER. All such announcements
must be prepaid.

THE EDITOR is not necessarily in agreement with views expressed in
signed articles, but accepts responsibility for all unsigned articles.

ANY ARTICLE in this Magazine, unless specially marked otherwise, may
be reprinted, provided that the source is acknowledged.

CHIEF CONTENTS OF THIS NUMBER.

	PAGE
THE WATCH TOWER	219
THE TWENTY-SECOND WORLD CONGRESS	221
WHY AND WHERE	223
THE LOST LEARNERS	224
BOOK NOTES AND REVIEWS	225
THE REALM OF RADIO	227
PRO HUNDO	229
EL MIA OBSERVEJO	230
IMPRESOJ DE LA DUDEK-DUA	231
BULTENO DE LA 22A UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO	235
THE ESPERANTO STUDENT	237

THE WATCH TOWER

O LITERATURE !—A short time ago the *Morning Post* had an interesting leader on Esperanto, which shews how our newspapers are catching with the times. Its facts are fairly up-to-date, and the general tone shews that the writer had gone to the

trouble of ascertaining some of the truth about the international language movement. Here is the text :

The Conference of Esperanto enthusiasts, which is now assembled at Oxford, comes to remind us that the attempt to establish a universal language is still active and undismayed. It is more than forty years now since Dr Zamenhof promulgated Esperanto, and if his invention has not made great headway among the peoples of the earth, it has won the approval of high authority—the League of Nations itself. It is taught in the commercial schools of Paris and London, and regular transmissions in Esperanto are made on the Continental wireless systems. Twenty international conferences have been held, attended by several thousands of adherents from all parts of the world. It is claimed for Esperanto that in construction it is neutral, that it is easy to learn, and that it has precision, flexibility, and above all, euphony. Why, then, does it not make more rapid headway? It may be suggested that one reason is that it has no roots and no literature. To use Disraeli's phrase, it has neither pride of ancestry nor hope of posterity. It has no idiom. Again, its value as a means of communication for ordinary purposes depends on its diffusion, and that is the very result which up to the present has not been achieved. To go to the trouble of learning a new language which is more likely to be unknown to the interlocutor than English or French or Spanish, may seem a dubious effort. Would it not be better to devote a little more trouble to acquiring a living language, where the return is more certain and more enriching? To know English or French or Spanish is to open the door to great literatures as well as to communion with great populations; and it may be hazarded, as the world is moving, there will hardly be need or room for an artificial language. The stream of tendency is rapidly making English universal.

That paragraph shews how Esperanto has advanced in public esteem in recent years. There is no mocking note; the international language movement is a factor which must be dealt with seriously. It is not disputed that the language is possible (as was the habit not so long ago); on the contrary, it is admitted that it is precise, flexible and beautiful.

Two points, however, still give trouble. One is the lack of literature. This accusation shews insufficient information. Esperanto *has* a literature already; small, but very fine and always growing. The real point seems to be that an artificial language is *ipso facto* incapable of literary expression: a view contemptuously denied by everyone who has studied the language. The fact that Esperanto is a literary language can be ascertained by anyone who will give a little time to study.

The second point seems to be that Esperanto cannot be universally understood because it is not yet universally understood; in other words, in France you will find more people speaking French, and in Spain more people speaking Spanish, than Esperanto. But the fact that Esperanto is not yet finally established is no reason why we should not seek to establish it. And although many more people speak English than Esperanto, the fact remains that with English you are limited for practical purposes (such as travelling) to the English speaking countries, while with Esperanto you can travel all over the world and converse not only with hotel proprietors and porters and professional guides, but with friends; you can see the life of the country, not dimly from the outside, as with English, but intimately from the inside.

Teachers in Oxford.—The August issue of the *Schoolmaster and Woman Teacher's Chronicle* contains an enthusiastic report on the teachers' meeting held during the Esperanto Congress, by Mrs Leah Manning, J.P., the President of the N.U.T. We quote some of her comments as shewing the special appeal of the movement for teachers, and her own enlightened point of view on the subject:

The meeting which was held in Christchurch College was extraordinarily well attended, teachers from over twenty countries being present, Esperanto being the only language spoken. Mr. G. Roome B.Sc., a member of the Sheffield Association of the N.U.T., was elected President this year, and he cordially welcomed those present, announcing that the membership was now nearing 1,000 and was drawn from over twenty countries. It was also interesting to note that membership embraced every branch of the profession—infants' schools, elementary, secondary and university were all represented. Two reports were read—one from the Saxon members was enthusiastically greeted because it revealed that their Government had made a grant towards the propaganda work for Esperanto, and for the setting up of courses for teachers in State schools.

The International Auxiliary Language Association sent . . . a report from America of an interesting piece of research work which they had carried out during the year. An enquiry was sent out to the chief educational Associations of the world, asking:

1. Is it possible to get an international auxiliary language?
2. If so, of what kind?
3. Are there any available?
4. If so, which is the most practicable?
5. Is it possible to find teachers in sufficient numbers to carry on the work of teaching any practical auxiliary language?

The response to the enquiry is continually forthcoming, and has led the Executive of the I.A.L.A. definitely to the conclusion that Esperanto is the only effective true international language available. They have learnt Esperanto themselves, use it, and believe in its essential neutrality and practicability. The research also resulted in finding 6,300 teachers in thirty-one countries sufficiently well qualified to teach Esperanto in schools—moreover, the large majority have taught or are actually teaching the language at present.

The Deliberately Blind.—Jackdaw, who writes in *John o' London's Weekly*, has often amused himself by jibing at the Esperantists and displaying an uninstructedness in international language matters which is rather wonderful in its way. But in a recent number he opened himself to the accusation of wilful ignorance, when he said:

"In ordinary life how often do we meet an Esperantist? It is no use being one unless other Esperantists are available, and for my part I have never seen one in the flesh. If I were to learn the Tibetan language I could more easily find Tibet than an Esperanto-speaking community."

Now, that is decidedly disingenuous, for some months ago Jackdaw was invited to visit the London Esperanto Club, to discover for himself whether Esperanto was a speakable and beautiful language; and he declined. There is a big difference between failing to see an Esperantist "in the flesh" and resolutely refusing to meet one. Let us assure Jackdaw that it is extremely easy to meet Esperantists—provided one has not a special interest in avoiding them.

Compulsory Esperanto.—We cull the following admiring note from the *Daily Mail*:

"One of the finest tributes to an artificial language has just been paid by the authorities of Gouda (Holland) who have decided to make Esperanto a compulsory subject in a number of their schools.

"This occurring in a country where more importance is attached to the study of modern languages than most other countries is particularly striking."

LONDON ESPERANTO CLUB

FREE TUITION FOR MEMBERS
NEW CLASSES NOW FORMING

THE NEW HALL, 170 FLEET STREET, E.C.4

Meetings Tues. & Fri., 6.30—10. Visitors Welcome.

Botolph Printing Works

Printers in Esperanto

MAGAZINES BOOKS
PERIODICALS POSTERS
and GENERAL PRINTING

EIGHT GATE STREET, KINGSWAY
LONDON, W.C.2 Phone: Holborn 1100

Meet
Mr. Kearney

and enjoy his twelve months' Esperanto Course in the

"Contributors' Journal"

the magazine which caters for all who contribute manuscripts, photographs or drawings to the world's press.

Mr. Kearney has compiled this Course exclusively for readers of the "Contributors' Journal." The first lesson appears in the October issue, now on sale.

Price - SIXPENCE

Obtainable from all Newsagents or
7d. post free from

MATSON'S PUBLICATIONS

25 SUSSEX STREET

CAMBRIDGE

THE TWENTY-SECOND WORLD CONGRESS OF ESPERANTO IN OXFORD

2—9 AUGUST, 1930

We in England have had our opportunity, and we have profited by it. It will be a long time before we have again the privilege of inviting a World Congress of Esperanto to our country; the honour is sought by many lands, and in addition to the definite arrangements for Cracow next year, and Paris in 1932, there is talk of Dresden for 1933, and even whispers of far Japan for some future year.

None of us will grudge the pleasure to other lands, and we may rightly be proud of the general satisfaction which was expressed by our foreign friends who came to Oxford, and of the great interest which the Congress has aroused in this country. A gathering of twelve hundred people from thirty countries, speaking nothing but a neutral and easy international language, was an event which was bound to cause an impression. On the first night, during the Civic Reception in the Oxford Town Hall, Alderman J. Carter said that as a mere layman among specialists, he would not venture any remarks on a technical subject. He made it clear, however, that the lesson of the Congress was one clear to all mankind.

At the impressive opening meeting on Sunday night a telegram of congratulation from H.R.H. the Duke of Connaught was a much applauded reminder of the consistent support which he has given us for so many years. Twelve governments were represented, some of them by delegates able to address the meeting in Esperanto, while the representatives of Germany and Austria used German, and the Government of Rumania had its greeting delivered in French. These speeches were rendered quickly and with uncanny skill into Esperanto by Mr Kreuz, of Geneva. It is interesting to note that Dr J. C. Muniz, Brazilian Consul in London, was able to read his Government's greeting in Esperanto, although he had had practically no opportunity for previous study of the language.

After the greetings from the governments, the vast audience heard speeches from Esperantist representatives from every part of the world. Other notable speeches in Esperanto were the scholarly address of the Congress President, Mr Bernard Long, B.A., and the

rousing call to renewed zeal by Mr John Merchant, President of the Central Committee of the Esperanto Movement. The famous Esperantist author, Julio Baghy, of Budapest, impressively recited a poem specially written for the Congress by his friend and fellow-countryman, Dr Kalocsay, and Mr Charles Roden Buxton, M.P., briefly expressed in Esperanto his pleasure in attending.

The meeting was an unforgettable experience to anyone who could appreciate its significance, and feel something of the tense enthusiasm animating the great hall, packed with an international audience to whom the proceedings were of supreme importance, draped with the flags of all nations, and with the flag of those who hope by means of an international language to bring all nations into closer contact.

Equally significant in other aspects were the religious services. In the University Church of St. Mary the Virgin the service for Protestants was conducted by the Rev. Dr. T. Grahame Bailey, who preached on the text "Who is this that forgiveth sins also?" At the Catholic service, held at the Dominican Priory, Father M. Gaffney, O.P., of Dublin, preached.

On Monday the Esperantist Summer University was opened by Professor W. E. Collinson, M.A., Ph.D., of Liverpool University. He quoted Professor J. J. Findlay (himself present at the Congress), in pointing out that Oxford was an eminently suitable place for an international university, for in times gone by the great Erasmus had preached and taught there in Latin, and now his language had been re-born for all mankind in the shape of Esperanto.

Lectures were given during the week by Professor Cart, of Paris University, Professor B. Migliorini, of the University of Rome, Mr Paul Benneman, of Leipzig, and others.

Tuesday was remarkable for several things. One was the complete success of the play, *Charley's Aunt*, which was presented in a translation made specially for the occasion, by actors from Hungary, Germany, Poland, France and England. Every member of the audience rocked with laughter, and it was generally agreed that the producer, Julio Baghy, had

extracted fresh fun from this old favourite among farces. Especially was the audience delighted by the performance of Mr Starke, from Nuremberg, as the mock "aunt."

Another event which roused great enthusiasm was the demonstration by a Hungarian priest, Father Cseh, of his famous teaching method, with which he has taught large classes in Sweden, Estonia, Holland and Germany, using from the beginning no language but Esperanto. It was obvious that he has added to the "direct method" something of a personal genius.

In the evening a concert by artists drawn from all parts of the world was held for those members of the Congress whose presence at the theatre was impossible that night. (Oxford theatres were not built for audiences of 1,200 !) The dancing of Miss Etta Szasz, of Budapest, was especially appreciated, and the singing of Mr Sowinski, from Poland, won well-merited applause.

In addition to these activities, every day was marked by business meetings, general or sectional. In the mornings the large hall of the Municipal Buildings was used for discussion of organisation and activities of the Esperanto movement, the afternoons being given to sectional meetings in Christ Church of such bodies as the Catholic Esperantist Society, the International Scientific Association, and of Freemasons and shorthand-writers, and others innumerable.

Not all the afternoons, however. Always the town was full of groups of people, of the most diverse nationalities, who felt that time given to exploring the beauties of the town and exchanging ideas and experiences was time well spent. On Thursday, however, a sort of general "holiday" had been arranged, and excursions took place to such places as Stratford, Windsor and Stonehenge. In the first-named place, and at Gloucester, the parties received a civic welcome. Sad to record that the welcome of the weather left a little to be desired, and during the whole week was a little uncertain ; at the same time, it was never such as to spoil anyone's enjoyment.

On the whole, the social side of the Congress was as impressive and as memorable as the more formal aspect. Every restaurant had its groups of Congress members, every street corner shewed sightseers wearing the badge of the green star, or taking a rapid glance into the *Oxford Mail*, which contained daily reports in Esperanto of Congress meetings,

as well as general news items in the language. One could see a cluster of people in the Town Hall, join them (for all are friends at an Esperantist Conference) and find oneself talking to a group of people from the most diverse countries ; perhaps with the inventor of Gregg shorthand (a recent and enthusiastic recruit), an Italian professor, a German school teacher, a Japanese scientist. Frequently it would be impossible to recognise the speaker's nationality ; never was there any difficulty in understanding, nor any feeling of astonishment that one should be speaking with people completely ignorant of each other's mother tongue.

It is perhaps a pity that Esperantists should have lost their capacity for wonderment at such a marvel ; but it is so.

Officially, the week of the Congress closed with the meeting on the Saturday morning, but most of the members had said *Gis revido* in their hearts, if not actually, at a much earlier time in the day. When the Congress Ball broke up at one o'clock in the morning, we all knew that it had been one of the most enjoyable of the events. The large hall of the Municipal Buildings was filled to capacity ; the orchestra and the lighting effects left nothing to be desired. Many beautiful and exotic national costumes were to be seen, and our English institution of the Paul Jones was a delightful novelty to the foreign friends.

It almost seemed as though the sounds of revelry by night were such as to rouse inhabitants of Oxford to envy and even to breaking of moral barriers ; it is historically to be recorded that the stewards were kept busy by "gate-crashers" whose appreciation of the function proved embarrassing from a capacity point of view !

When finally the end of the Congress had to be accepted as a fact, the members dispersed with the feeling that it had well maintained the tradition set so high since the first, at Boulogne, in 1905. Whether in business or otherwise, the members had received the pleasure and profit which is to be had by those who are early to realise the value of an international language. They will take back with them pleasant memories of the town and the country which had been so glad to receive them, and with the belief that when England is next chosen for the holding of the World Congress of Esperanto, they will find that English people have noted and profited by the moral to be drawn from the Twenty-second in Oxford.

WHY AND WHERE

"Why should I learn Esperanto?" is one of the commonest questions fired at the enthusiastic propagandist of Esperanto, and one that he has no difficulty in answering. You who are reading these lines should learn Esperanto, if you have not already done so, for two reasons. Firstly, because the language will be useful to you. It will be useful to you if you are a business man, if you want to travel, if you want to listen-in to foreign broadcasting stations, if you want to read little known literary works from far-off countries, if you want to read magazines and newspapers that will give you an international point of view, if you want to get into touch with people of similar interests to your own in countries all over the world, in short, if you have any interest in what is going on outside the confines of your own land.

Secondly, you should learn Esperanto because it is a good thing for humanity. The general adoption of an easy second language for all will be a great step to removing that misunderstanding in the world which is one of the root causes of all war. When the peoples can get together, instead of the diplomats, then we may see the dawn of a lasting era of peace for a world sore from the wounds of centuries of ceaseless strife.

Having decided, then, that you will learn Esperanto both to benefit yourself and to do a good turn to your fellow-men, you will naturally ask about the most convenient means.

It remains true with Esperanto, as with other subjects of study, that nothing can quite replace the personal touch which is to be found with a teacher, and if you have time to join a class, that is the best possible start. In London alone there are over twenty classes under the London County Council and the Worker's Educational Association, as well as those run by the London Esperanto Club. In the large provincial towns there are classes under the municipal educational authorities, and at the local Esperanto groups. Full particulars of classes in any particular town or area will be supplied on receipt of a postcard by the British Esperanto Association, 142 High Holborn, London, W.C.1. If there is

no class near you, get your local educational authority to start one, or apply to a co-operative society or other body undertaking educational activities.

If, however, you cannot get to class, it is possible to learn the language at home, without a teacher, owing to the simplicity and regularity of the language. The British Esperanto Association has some excellent correspondence courses, and these are also conducted by several well-known magazines. Gramophone records for self-instruction in Esperanto are published by the Linguaphone Institute, who are famous for the excellence of their instructional courses. The Gregg Publishing Co. also issue records prepared under the supervision of Professor J. J. Findlay, Hon. Professor of Education in the University of Manchester, author of the volume on "Education" in the Home University Library.

It is possible, however, to learn Esperanto at home and at one's leisure, even without these outside aids. The range of text-books is very large, and you will certainly find one to suit you. Follow up a study of it with some reading in the already large literature of the language, correspond with some foreign Esperantists, and you will soon find that you have acquired a writing and reading knowledge of Esperanto, to which you will add the ability to speak very soon after you have the occasion to meet other users of the language. Remember that you are not dealing with the complications of French or German, but with a language which is pronounced as it is spelt, and has no exceptions to its few simple rules.

The time necessary to learn the language naturally varies according to the individual student, and the time he is able to give to it. One who already knows other languages might learn Esperanto in a few weeks; the average person who has forgotten any French and any English grammar he might once have known should acquire a good working knowledge of the language in six months. This is a bold claim, which experience justifies.

Devote only a portion of your spare time this winter to the study of Esperanto, and by next spring you will have found that an interesting and fascinating hobby has given you possession of a language which will be of invaluable usefulness to yourself and to others. Don't think about it any longer. Make up your mind now!

THE LOST LEARNERS

Why do so many people drop Esperanto after the first six lessons or so? What is their main reason? If it could be found—and cured—not only would the movement as a whole be strengthened, but teachers would also benefit from the increased steadiness of their classes, and the greater enthusiasm of the members.

It will be found that the excuses made by the deserters are generally the same, and amount roughly to these: "I haven't the time" or "I have a bad memory" or "I'm sure I can't learn languages." The last two are connected, but are not at all identical. Perhaps, in attempting to disprove these various pleas, I shall incur the anger of those who advance them, for disturbing their complacent attitude towards their own shortcomings. But it is in a good cause.

To take the last point first. Everybody can learn if necessary—even languages. Did you not once have to learn your own? If you have ever had to live for a long period in a foreign country, you know that in an incredibly short space of time you can converse easily with the natives in their own tongue. Yet your abilities have not changed; necessity has driven you to use them. For a time your comfort, if not your very existence, has depended on your forcing the foreigners to understand you, and this lesson in will-power is worth five years' study of French in a school. You may not have an inborn gift for languages; but you can apply yourself to the learning of one, as surely as, when you were a child, you had to apply yourself to the terrifying idea of walking. If you can fix in your mind the idea that it is necessary for you to learn Esperanto, you will have already gone half-way to catching up with those people who have a natural aptitude for it.

When a normally constituted person says that he has a bad memory, he usually means that he does not know how to use it. Let us take an example. The beginner in Esperanto, on meeting the word *planko*, may stop and note it mentally; he may even write it down and learn it. But he rarely does anything to force his mind to visualize the object named. If on meeting *planko* he had got off his chair, sat down on the floor, looked at the floor and touched the floor, he would afterwards be fairly certain to remember that *planko* meant a floor. For the memory is not at all a dependable organ. It works spasmodically, almost irrationally; it often reminds you of things you thought you had wholly forgotten, and at other times will refuse to function until the critical moment has passed. This being so, the memory should be helped to do its job in every way, directly and indirectly. The direct method is simply mental training or discipline; the learning of passages and facts, etc., by heart, the grinding at them till they are conquered; this will at least preserve the faculty of memory. The indirect is to let the intelligence co-operate with the memory. For example, after reading a history-book, you should go to a museum to see in solid form what you have read about. It is a much easier job to remember that the battle of Hastings was fought in 1066 if you go to see what clothes they fought in, and what weapons they used. Give your memory a fair trial, and you will find it better than you think.

The people who claim to have no time for learning, are the hardest to convince of their error. In reality they have plenty of time. Everybody has, only they have never learned how to use it. In this, as in all things, order and regularity are everything. It is fatal to join a class with the idea that you can stay

away one night and look over the exercise during the week, or that you can do the homework when time permits. Sooner or later some amusement crowds out Esperanto, you drop behind, lose enthusiasm, and explain to the teacher that you really haven't the time to spare. Make some time. Fix a certain time on a certain day in the week when you will work at Esperanto, and on that day sit down and do it. It sounds a dull hard job, like the method for training the memory; that is because it means a getting down to fundamentals, which is always hard. But in a very short time it will become easy for you to put aside the hour or so a week, and your progress will be certain. Method always pays.

Though this article is written mainly for and about beginners who are called upon to use mental processes neglected perhaps since the time of leaving school, it also applies in some degree to all Esperantists. Everyone can train and assist his memory, and everyone would be the better off for the wider introduction of method and system into his life. We should all become deeper and clearer thinkers and better Esperantists.

J. F. O'CONOR.

MEETING THE ITALIANS

Conducted tours are very much the same, wherever they may wander, until we strike an Esperanto party; we then notice a difference, or rather two differences.

The first is the fact that with the Esperanto party the members are more friendly, having common interests; and that they have unique opportunities of knowing the people of the country.

When the B.E.A. Caravan started on its way, on the 26th August, to the Italian National Esperanto Congress in Como, it soon noticed the first difference. In Paris we were met by Mr J. Major (the friend-in-need of all stray Esperantists in Paris), who very efficiently escorted us across the town from the Gare St. Lazare to the Gare de l'Est, and procured us an excellent dinner. And later, Esperantists boarded the train long before we reached Como, to make certain that our path should be smooth all the way.

In Como we became part of the Congress, and as foreigners, we were relieved of the business side of things, and concentrated on the amusements. We walked and talked, bathed and danced and went for long excursions on the lakes and to Milan; and all the time we had the help and pleasant company of the Italian Esperantists. None of the British party will ever forget the courtesy and hospitality of the *Comaschi*. Special thanks are due to Prof. Canuto, the genial President of the Congress, Mr Castiglioni, the smiling and indefatigable Secretary, who usually rose at three in the morning to look after our comfort, and Mr Orenco, who always seemed to be driving in his car in three directions at once, at about fifty miles an hour, carrying belated members of the Caravan to concerts, railway stations and whatnot.

The second of the differences referred to above, is the comparative cheapness of the Esperanto holiday. When we had seen our hotel, and tasted the quality of the fare provided (spiritual and bodily), most of us wondered how it could be done on the money. The secret is, of course, that the local Esperantists know very well how to arrange these matters, and are willing, even eager, to devote themselves to our entertainment.

Altogether a delightful holiday, which we hope to repeat next year when the Italian Congress takes place in Venice.

ELENO VINFERO.

BOOK·NOTES·AND·REVIEWS

***Por Recenzo !**—By K. R. C. Sturmer. Esperanto Publishing Co., Ltd., London. 18.4 × 12.5 cm. 64 pp. Price, cloth 2/6, paper 1/6.

The title of this collection of sketches apparently has no meaning in itself, though it occurs, seemingly by chance, on the last page but one. It is a mere title (every book needs a title !), and in no way describes the sketches themselves. The reader need not expect a novel, a mystery tale, or a sequence of tragedies ; but on the other hand he need not suppose, from the titles *The First Evening of the Course* and *The Next Morning* (the only titles appearing in the book itself) that the contents are dry, or on the other hand of a frivolous nature. He will find a series of connected chapters, in which a skilful hand has outlined, in extremely readable Esperanto, a few episodes and experiences in the lives of a few people, and their reaction on character and feelings. Perhaps there is something "deep" in these sketches, from the author's point of view ; for me they are not "deep," but a bit of pleasant reading (and providing some food for thought), with a spice of irony and humour. Whether the characters are those of real persons, or creations of the writer's mind, is a matter of no importance ; such people certainly exist, and if they seem at times rather inconsistent,—well, who of us is consistent ?

The scenes are laid in an English—in fact a London—setting ; but this of itself may interest many foreign readers, and if not, the sketches may none the less give them pleasure, the more so as similar characters and fairly comparable conditions are to be found, *mutatis mutandis*, in all civilised lands.

VERDANO.

***Imperiestro kaj Galileano** (Emperor and Galilean).—By Henrik Ibsen. W. J. Thieme & Cie., Zutphen. 23.5 × 15.5 cm. 276 pp. Price, cloth 8/—, paper 7/—.

Ibsen's longest work has appeared in an Esperanto dress. This play, consisting in fact of two parts, was the latest of Ibsen's historical dramas, and because of its mysticism holds an important place among his works. It puts before us his viewpoint on life.

In his original plan Ibsen intended to create a simple historical drama with Julian the Apostate as hero, but the plan broadened and broadened, until the work grew to its present size.

In the historical works of Ibsen destiny usually plays the most important part. For example, in *The Pretenders*, the main theme is the question of destiny versus freewill.

In *Peer Gynt* destiny is self-consciousness. In *Emperor and Galilean* the thoughts of *Peer Gynt* are presented in a new light, with an admixture of fatalism. Destiny here is not a gift or the categorical imperative, but necessity. The destiny of Julian is to create an empire : the empire of the Galileans. He has been elected for that task by the world will. It is in his

***Por Recenzo !**—De K. R. C. Sturmer. Esperanto Publishing Co., Ltd., Londono. 18.4 × 12.5 cm. 64 p. Prezo, bindita 2ŝ. 6p., broŝurita 1ŝ. 6p.

La titolo de ĉi tiu kolekto da skizoj ŝajne per si mem signifas nenion, kvankam ĝi kvazaŭ-hazarde eniras la rakontadon en la antaŭlasta paĝo. Ĝi estas nura titolo (ĉar ĉiu verko bezonas ian titolon !), kaj neniel priskribas la kolekton. La legonto ne atendu romanon, mister-rakonton, aŭ sinsekvon de tragediaĵoj ; kaj, aliflanke, li ne juĝu, laŭ la titoloj *La Unua Kunveno de la Kurso* kaj *La Morgaŭna Mateno* (la solaj, kiuj troviĝas en la libro mem), ke la enhavo estas seka aŭ, kontraŭe, frivola. Li trovos serion da interrilataj ĉapitroj, en kiuj skiziĝas per lerta mano, en tre legebla kaj leginda Esperanto, kelkaj epizodoj kaj spertoj en la vivoj de kelkaj personoj, kaj la reakcio sur karakterojn kaj sentojn. Eble por la aŭtoro mem estas io sufiĉe profunda en la skizaro : por mi ĝi ne estas profunda, sed plezure distranta legaĵo (tamen iom pensiga), kun spico de humoro kaj ironio. Ĉu la karakteroj prezentataj estas el realaj homoj, aŭ nur el la cerbo de la aŭtoro, ne estas grave ; tiaj personoj sendube ekzistas,—kaj se ĉi tie ili ne ĉiam ŝajnas tute konsekvencaj, kiu el ni estas konsekvenca ?

La medio de la scenoj en *Por Recenzo !* estas angla—fakte, Londona—sed tio povos mem interesi kelkajn neanglajn legantojn, kaj se ne, la skizoj tamen povos plaĉi al ili, des pli ĉar similaj karakteroj kaj sufiĉe paralelaj cirkonstancoj troviĝas, *mutatis mutandis*, en ĉiu civilizita lando.

VERDANO.

***Imperiestro kaj Galileano**.—De Henrik Ibsen. W. J. Thieme & Cie., Zutphen. 23.5 × 15.5 cm. 276 p. Prezo, bindita 8ŝ. Op. ; broŝurita 7ŝ. Op.

La plej ampleksa kreaĵo de Ibsen aperis en Esperanta vesto. La verko, konsistanta fakte el du partoj, estas la lasta historia dramo de Ibsen, kaj, pro sia misticismo, okupas gravan lokon en lia kreado. Ĝi konigas al ni lian vidpunkton pri la vivo.

Laŭ komenca plano Ibsen intencis krei nur simplan historian dramon kun Juliano, kiel ĉefheroo, sed tiu plano ĉiam pli kaj pli larĝiĝis, ĝis la nuna amplekso de la verko.

Generale en la historiaĵoj de Ibsen la "destino" ludas la ĉefan rolon. Ekzemple, en *Tronkonkurantoj* destino aŭ ne-destino estas la ĉeftemo.

En *Peer Gynt* la destino estas la "memkonscio." En *Imperiestro kaj Galileano* la pensoj de *Peer Gynt* estas prezentitaj en alia, nova lumo, kun alprenado de fatalismo. La destino ĉi tie ne estas dono aŭ kategorio imperativa, sed neceso. La destino de Juliano estas krei imperion ; la imperion de galileanoj. Por tiu celo la mondvolo lin elektis. Li povas tamen krei la

power, however, to create that empire either on a positive or a negative basis and road. . . . There is the kernel of the drama.

It is impossible to unfold the subject and explain the work in a short review. That is the duty of the translator. But I find with regret that it is lacking. By general custom a detailed preface is appended to works of this kind when translated into any other language. That custom is absolutely necessary in the Esperanto world.

Not knowing the original, I cannot judge whether the *Dutch* translator has faithfully rendered the *Norwegian* play. The prose would be good on the whole, if the translator has thoroughly learnt to use the imperative mood after *ke*, instead of the indicative, and had avoided other less important slips. We have every right to expect that an author who has received an award from the Esperanto Academy shall be able to use the language correctly.

These criticisms take nothing away from the huge labour involved in such a translation.

S. GRENKAMP-KORNFELD.

***Esperanto Literature : Notes and Impressions.**—By K. R. C. Sturmer. With a chapter on Esperanto Poetry by L. N. Newell. The Esperanto Publishing Co., Ltd., London. 16 × 10.3 cm. 48 pp. Price 6d.

As the author of this handy and instructive little work says, in an introductory note, "the need for a brief sketch in English of the literature of Esperanto has been felt for some time past." And this for two reasons: firstly, students and readers of the language require some sort of guide to help them in selecting books worth perusal and likely to suit their taste, and secondly, it is desirable to have a weapon of this kind in English for use against the statements of ignorant people who assert that Esperanto has not (or "cannot" have) any literature worth the name.

Mr Sturmer has indeed done yeoman service to the cause of Esperanto in compiling this booklet; the low price of which, moreover, puts it within the reach of every Esperantist. It is, and will remain, if brought up to date from time to time (and if possible enlarged), a most valuable adjunct to the subject with which it deals. The general letterpress of the work is admirable in itself; and it is hard to see how any sceptic could peruse this, and the more detailed descriptions which succeed it, and still labour under the delusion that Esperanto literature, either original or translated, is negligible.

Mr Sturmer has of course made his own selection of the books worthy of discussion in detail in so small a compass, and his own decision as to the space devoted to each; but he has included works of very varied type and national origin. In a future edition, if allowed more space, he will be able to extend the selection with advantage; but the present book contains an annotated price-list which goes far to meet the need in this direction of Esperantists in search of readable literature. And let the propagandist remember that the works mentioned are only a *selection* from the catalogue of the British Esperanto Association—and that even that catalogue is by no means exhaustive!

It may be suggested that in the next edition of the booklet there should be a contents list; that the titles of the sections should be systematised; that the irrelevant note about the word *paduso* on page 37 should be omitted; and that the annotated list should include sections for translations from French and German.

VERDANO.

imperion sur pozitiva aŭ negativa bazo kaj vojo. . . . Jen la dramo.

Mallonga recenzo ne permesas disvolvi la temon kaj klarigi la verkon. Tio estas la devo de la tradukinto. Sed mi konstatas kun bedaŭro, ke ĝi mankas. Laŭ ĝenerala kutimo, similspeca verko en iun ajn lingvon tradukata, ricevas detalan antaŭparolon. Tiu kutimo nepre devas regi ankaŭ en nia mondo.

Ne konante la originalon, mi ne povas juĝi ĉu la *holanda* tradukinto transdonis la *norvegan* verkon. La proza lingvo estus ĝenerale bona, se la tradukinto finfine ellernus uzi la volan modon post *ke*, anstataŭ uzi la tempojn en *-as*, *-os* kaj aliajn malpli gravajn nekorektaĵojn. Ni havas plenan rajton postuli, ke aŭtoro premiita de la Esperantista Akademio scipovu uzi ĝuste la lingvon.

Miaj kritikoj ne forprenas ion ajn de la granda laboro, kiun necesigis tia tradukado.

S. GRENKAMP-KORNFELD.

***Esperanto Literature : Notes and Impressions** (en angla lingvo).—De K. R. C. Sturmer. Kun ĉapitro pri Esperanta Poezio, de L. N. Newell. The Esperanto Publishing Co., Ltd., Londono. 16 × 10.3 cm. 48 p. Prezo 6p.

Kiel diras, en enkonduka noto, la aŭtoro de ĉi tiu oportuna kaj instrua verketo, "la bezonon por mallonga skizo en angla lingvo pri la literaturo de Esperanto oni jam de longe sentis." Kaj pro du kialoj: unue, lernantoj kaj legantoj de la lingvo bezonas ian gvidilon por la elekto de libroj legindaj kaj konformaj al iliaj gustoj, kaj due, estas dezirinde havi ilon tiuspecan en la angla lingvo por kontraŭbatali la asertojn de sensciuloj kiuj diras, ke Esperanto ne havas (aŭ "ne povas" havi) literaturon kiu valoras tian nomon.

S-ro Sturmer ja faris valoregan servon al la Esperanta afero per la kompilo de ĉi tiu libreto; plue, la malalta prezo ebligas, ke ĉiu Esperantisto ĝin posedu. Ĝi estas, kaj restos (se ĝisdatigita de tempo al tempo, kaj se eble pliampleksigita) tre valora aldonajo al la temo, kiun ĝi pritraktas. La ĝenerala parto de la verko estas en si mem admirinda; kaj oni malfacile kredos, ke iu skeptikulo leginta tiun parton, kaj poste la pli detalajn priskribojn kiuj sekvas, ankoraŭ tenados la eraran kredon ke la Esperanta literaturo, ĉu originala aŭ traduka, estas neatentinda.

Kompreneble la aŭtoro faris propran elekton inter la verkoj detale diskutindaj en malgranda libreto, kaj mem decidis kiom da spaco taŭgas por ĉiu; sed lia kolekto enhavas verkojn tre diversajn laŭ tipo kaj nacia deveno. En estonta eldono, se li disponos pli da spaco, li povos taŭge ampleksigi la sortimenton; sed la nuna eldono enhavas notumitan prezliston, kiu grandparte plenumos la pliajn bezonojn de Esperantistoj serĉantaj legindan literaturon. Kaj la propagandisto devos memori, ke la menciitaj verkoj estas nur *elekto* el la katalogo de la Brita Esperantista Asocio—kaj ke eĉ tiu katalogo ne estas ĉioampleksa!

Oni povas sugesti, ke en estonta eldono de la broŝuro aperu listo de la enhavoj; ke la titoloj de la ĉapitroj estu pli sistemaj; ke la senrilata noto pri la vorto *paduso* sur paĝo 37 estu ellasita; kaj ke la notumita listo enhavu rubrikojn pri tradukoj el la franca kaj germana lingvoj.

VERDANO.

THE REALM OF RADIO

ESPERANTO BROADCASTING

(Compiled in collaboration with the Radio Commission of I.C.K. of the Esperanto Movement.)

Wave-lengths and power according to alphabetical list in "World-Radio". Though the hours may vary, they are correct up to time of going to press, and are according to British Summer Time. See Notes below.

AFRICA

Algier—(363.4 m.—13 kw.). Mondays, 10.15—10.30 p.m. Lesson and news.

ASIA

JAPAN

Tokio—(JOAK—346 m.—10 kw.). Talks. (New course.) N.R.C.

EUROPE

BELGIUM

***Brussels** ("Radio-Belgique")—(509 m.—1.2 kw.). Saturday, 10.15 p.m. (time subject to alteration), news and future programme in Esperanto. P.L.—D-ro Kempeneers, 20 rue aux Laines, Brussels.

CZECHOSLOVAKIA

Bratislava—(279 m.—12.5 kw.). Talk twice a month, 8.45 p.m.

DANZIG FREE STATE

***Danzig**—(453 m.—25 kw.). Relays Königsberg.

ESTONIA

Tallin-Reval—(401 m.—7 kw.). Monday 8 p.m., 10 minutes information in Esperanto, s-ro V. Vaher. P.L.—Tallinn, Ringhaling, Estonia.

FRANCE

Lille—(265.4 m.—1 kw.). Monday, 7.45 p.m., half-hour course.
Lyon (La Doua)—(466 m.—2.3 kw.). Saturday, 8 p.m., news, Prof. Pouchot. Saturday, talk, 8.15 p.m.
Paris—(447 m.—8 kw.). Thursdays, 5.30 p.m., Prof. Rousseau, Prof. Cart, talk, 30 minutes.

GERMANY

Aachen or Aix-la-Chapelle—(227 m.—3 kw.). Relays Cologne.
Breslau—(325 m.—1.7 kw.). Saturday, 6 p.m., 10 minutes. Talks by M. Polier and E. Koschate.
Cologne—(227 m.—1.7 kw.). Sunday, 8.30 a.m. Esperanto lesson.
Dresden—(319 m.—3 kw.). Relays Leipzig.
***Freiburg i. B.**—(570 m.—3 kw.). Relays Stuttgart.
Gleitwitz—(259 m.—5.6 kw.). Relays Breslau, Saturday, 6 p.m.
***Königsberg**—(273 m.—1.7 kw.). Saturday, 6.45 p.m. Programme of the following week, f-ino Wermke. P.L.—Ostmarken Rundfunk A.G., Otmesse, Königsberg i. Pr.
Langenberg—(473 m.—17 kw.). Relays Cologne.
Leipzig—(253 m.—2.3 kw.). Fridays, 5/9 and 19/9 and every second Friday. Prof. Dietterle 6.5—6.20 p.m.
Münster—(227 m.—6 kw.). Relays Cologne.
 P.L.—Deutsche Stunde in Bayern, Karlstr. 21, München.
***Stuttgart**—(360 m.—1.7 kw.). Wednesdays (10/9 and 24/9 and fortnightly), 6.35 p.m., 25 minutes, Dr. Vogt. Fridays, 7—7.5 p.m. Prof. Christaller.
 P.L.—Süddeutscher Rundfunk A.G., Stuttgart, 1 Charlotten Platz.

HOLLAND

Huisen—(1875 m.—8.5 kw.). Tuesday, 5.40 p.m., s-ro P. Heilker, talk in Esperanto. 26/8 and every second Tuesday. P.L.—St. Josephschool, Hoofddorp.

ITALY

Turin—(291 m.—8.5 kw.). Re-commenced. P.L.—E.I.A.R., Torino.

JUGOSLAVIA

Ljubljana—(575 m.—2.8 kw.). Friday, 8—10 p.m., all announcements in Esperanto. Saturday, 6.30 p.m., 30 minutes. S-ro Herkov. P.L.—Zelena Jama 217, Ljubljana.

LITHUANIA

***Kaunas**—(KOVNO—1935 m.—7 kw.). Thursdays, 10.40 to 11 p.m., news, 20 minutes. J. Kutra. P.L.—Radio Stetis, Kaunas.

RUSSIA

Moscow—(406 m.—4 kw.). Saturdays, 10.10 p.m., s-ro V. Kolcinski, and other days, s-ro Filippov. Irregular.

Kiev—(800 m.—20 kw.). Monday, 10.30 p.m., Esperanto course, half-hour. N.R.C.

Krasnodar—(458.7 m.—1 kw.). Sundays, 7.30 p.m., course, 30 minutes. N.R.C.

Leningrad—(1000 m.—20 kw.). Fridays, 9.30 p.m., news, 15 minutes. Saturdays, 11.50 p.m., course, 15 minutes, and at other time during the week. Irregular.

Lugansk—(420 m.). ? Tuesday, 6 p.m., course, 25 minutes. N.R.C.
Moscow—(Old Komintern) (RAI)—(1481 m.—12 kw.) and relay stations, often at 10 p.m. Irregular.

Moscow—(938 m.—50 kw.). Monday and Tuesday, 8 p.m. Thursday, 10.30 p.m. Saturday, 8.30 p.m. Irregular.

Minsk (Sovnarkom)—(700 m.—4 kw.). Friday, 8.25 p.m., 40 minutes, and on various other days. News and Music. Requests to Minsk Radio-Studio, Universitetskaja 16, Blankrusujo, U.S.S.R. S-ro Dim. Snefko. Friday, 8.25, talk.

Odesa—(410 m. ? and 42 m.—4 kw.). Sunday, 8.40 p.m., course, 20 minutes. Friday, 8.40 p.m., talk. Irregular.

SWEDEN

Eskilstuna—(246 m.—25 kw.). Sunday, 10 a.m., 30 minutes course. S-ro A. Agren. N.R.C.

Uddevalla—(283 m.—10 kw.). Thursday, 10.30 p.m., course, 30 minutes. N.R.C.

SWITZERLAND

Berne—(403 m.—1.1 kw.). Friday, 10.20 p.m., Esperanto lesson, 30 minutes.

P.L.—Radio Stn., Berne Kursaal, Schanzli.

Basle—(1010 m.—56 kw.). See Berne.

***Radio-Geneve**—(760 m.—25 kw.). Fridays, 8.5 p.m., or soon after, 10 minutes. News. N.R.C.

***Zurich**—(459 m.—75 kw.). Irregular but established economic talks. Saturdays, 7.18 p.m.

AUSTRALASIA

Melbourne—(3LO—371 m.—5 kw.). Regular talks every month 8.45 p.m.

||**Auckland**—(1YA—333 m.). Occasional talks. N.R.C.

Christchurch—(3YA—306 m.) Six weekly talks.

* Stations adopting U.I.R. recommendation.

P.L.—Address Postcards and Letters to : || May have discontinued. N.R.C.—No recent confirmation.

NOTE.—LIST HAS BEEN REDUCED OWING TO SUMMER VACATIONS AND SUMMER RECEIVING CONDITIONS.

Ĉar tiu ĉi numero de *International Language* atingos multajn personojn en ĉiu mondparto, kiuj ne estas regulaj legantoj, mi ripetos, riskante tedi, kelkajn el miaj pensoj esprimitaj en Oxford.

Denove mi deziras memori vin pri niaj ĝemeloj, Radio kaj Esperanto, kiuj ankoraŭ restas apartaj. Ambaŭ estas tute internaciaj kaj senlandlimaj. Unu bezonas la alian, do kial ili restu disigitaj?

Radio estas la plej grava komunikilo ĉi epoka. La ondoj en la etero iras tra la tuta mondo sen ia malhelpo krom difektetoj en la etero mem; la etero vibras ĉie, eĉ la korpo de la Esperantistoj mem estas vibrigataj de la radio-stacioj. Kial la Esperantistoj ne uzu la staciojn mem?

Ni devas esti tute praktikaj ĉe Radio; ni devas ĉiam subteni. La aŭtoritatuloj povas taksi la efikon de iu ajn dissendo nur per la poŝtricevo posta. Ni devas piki ilin tra la leterkesto. Tiu estas la sola vojo al la vundebla parto de la moŝta korpo. Vundadu! Niaj enlandaj aŭtoritatuloj diras tute aplombe, "La infana programo estas tre efika; la infanoj deziras

tion, kion ni aranĝas por ili, ĉar ni havas radio-rondon da 300,000 infanoj." Ciferoj parolas! Nombriĝu inter la Esperantistoj.

Nu, kara leganto, decidu jam nun, ke estonte vi estos daŭra subtenanto de la antaŭmikrofonaj laborantoj, por ke ili restu tie. Estas bona reklam-metodo, havigi antaŭ la okuloj de la publiko la nomon de la varo. Sonigu en la oreloj de la publiko la nomon de Esperanto. Subtenu enlande kaj eksterlande, precipe eksterlande. Esperanto estas tiom internacia, ke ni devas subteni niajn laborantojn internacie. La pruvo pri nia afero estas ĝia internacieco; poŝtkarto el eksterlando estas pruvo kaj estas multe pli efika ol enlanda poŝtkarto, kvankam ĉi tiu ankaŭ havas sian utilon.

Jen via devizo: aŭskultu kaj subtenu!

W.H.M.

The "Edinburgh" Esperanto Pocket Dictionary

Esperanto-English and English-Esperanto.

A Pocket Guide containing in Part I. no fewer than 5,000 Esperanto roots with at least one English meaning for each, and in Part II. about 13,000 English words with their Esperanto equivalents, together with a list of geographical names and a short table of personal names. Size 5½ in. by 2½ in. Every care has been taken to make it suitable for the needs of the student, and it will be found to follow closely the principles laid down in the *Fundamento de Esperanto*.

Limp Leather, 3s. 6d. net; Cloth, 1s. 6d. net.
Obtainable through any bookseller.

THOMAS NELSON AND SONS, LIMITED.

INTERNACIA KONGRESO OXFORD

Ekzemplerojn de la OFICIALA FOTOGRAFAĴO

farita en Christ Church
College oni sendos
afrankite por 3s. 9p.
nigra, aŭ 4s. 9p. bruna.

...

LONDON PANORAMIC COY.,
10 Farringdon Avenue, London, E.C.4
Anglujo.

CUNARD WINTER CRUISES

Jan. and Mar., 1931,

by the popular 20,000 ton cruising liner

"LACONIA."

WEST INDIES

from LIVERPOOL, Jan. 20th, AVONMOUTH,
Jan. 21st .. 43 days .. from 92 gns.

MEDITERRANEAN AND ATLANTIC ISLES

from SOUTHAMPTON, Mar. 7th
21 days from 42 gns.

MEDITERRANEAN

from SOUTHAMPTON, Mar. 31st
16 days from 32 gns.

*Apply Cunard Line, Liverpool, London,
or Local Agents.*

FOR YOUR CORRESPONDENCE USE PHOTOGRAPHIC POSTCARDS FROM YOUR OWN SNAPSHOTS !

They are much more interesting to your friends than ordinary picture postcards—and cost no more. We supply photographic postcards from your own negatives at 6 for 1/- post free, provided that orders are for not less than six cards at a time and not less than three from any negative.

NEGATIVES MAY BE OF ANY SIZE.

□

Send your order with P.O. direct to

The PARAMET Co., Ltd.
142 High Street, Walthamstow, E.17.

PRO HUNDO

DE R. J. YARWORTH.

Estimata sinjoro,

Hodiaŭ posttagmeze via hundo venis en mian ĝardenon kaj multe difektis la florbedojn. Ĉar mi amas la florojn kaj multe klopodas por kulturi ilin, mi petas vin uzi rimedojn por estonte teni la hundon for de mia proprejo.

Via fidele,
(fraŭlino) MARIO A—.

1.5.19—.

Estimata fraŭlino,

Mi multe bedaŭras, ke mia hundo faris difekton al viaj florbedoj. Jam mi ordonis, ke oni ne senĉenigu lin dum mia foresto. Tamen, se vi taksos la koston de rebonigo de viaj florbedoj, mi volonte kompensas vin.

Via fidele,
JOHANO B—.

2.5.19—.

Estimata sinjoro,

Mi dankas vin pro via letero kaj ankaŭ pro via propono pagi la koston de rebonigo de miaj florbedoj. Tion mi ne volas. Se vi tenos vian hundon for, mi estos kontenta.

Via fidele,
MARIO A—.

3.5.19—.

Estimata fraŭlino,

Estas nur juste, ke mi kompensu vin pro la difekto, kiun faris mia hundo, kaj mi insiste petas vin sendi al mi la kalkulon. Tamen, mi vizitos vin morgaŭ vespere por pardonpeti pri ĉio kaj diskuti la kompensaferon, se vi afable akceptos min.

Via fidele,
JOHANO B—.

4.5.19—.

Estimata fraŭlino A—,

Dum mia vizito hieraŭ vespere, vi parolis al mi pri via amo al muziko. Ĉar mi ankaŭ estas amanto de la muzikarto, mi petas, ke vi faru al mi la honoron akompani min al koncerto

6.5.19—.

en la urbdomo proksiman ĵaŭdon, por aŭdi sinjoron Segi List violonludi.

Via sincere,
JOHANO B—.

10.5.19.

Kara Mario,

Ĉu vi permesos, ke mi tiel vin nomu?

Mi estis tre, tre feliĉa dum la koncerto. Mi sentis, ke mi konas vin jam de jaroj! Sed koncerthalo ne estas loko por interparolado, kaj mi havis multon por diri al vi, kio estas ankoraŭ nedirita. Do ĉu vi partoprenos ekskurseton kun mi en la kamparon dimanĉon? Mi konas belan lokon, kie ni povos kaŝtrinki en florĉirkaŭita laŭbo.

Via,
JOHANO B—.

25.5.19—.

Mia karega Manjo,

Tio ĉi estas nur letereto por diri al vi, ke mi senpacience kalkulas la minutojn ĝis kiam mi vidos vian karan vizaĝon denove—ĝis kiam mi enbrake tenos vin, frustrante mian amon en viajn belajn oreletojn. Ŝajnas, ke tempo portas plumbajn ŝuojn!

Bonan nokton, mia dolĉa. Sonĝu pri mi.
Sole via,
Joĉjo.

15.6.19—.

Plej amata mia,

Estas mirinde pensi, ke post nur unu semajno vi estos mia eta edzino. Ĉu estas eble, ke tia granda, nemezurebla feliĉeco povos esti mia? Kaj nur pro mia hundo—benata besteto! Ĉiam mi dankos lin pro ke mi trovis vin, la plej belan, dolĉan, amindan.

Mi kisas vian portreton.

Joĉjo.

15.12.19—.

Estimata sinjoro Apotekisto,

Bonvolu sendi al mi botelon da veneno por mia damninda hundaĉo.

Via fidele,
JOHANO B—.

EL MIA OBSERVEJO

Mia observejo estas en Parizo, meze de la Latina Kvartalo, sur la Monto Saint-Genevieve, apud la Panteono, en kvara-etaĝa eta loĝejo. Mi ŝatas rigardi la stelojn, kaj la Luno mem estas amiko mia, sed la vera objekto de miaj observoj estas tute ne astronomia. Mi observas la homan Karakteron. Feliĉe, ke la situo de mia observejo permesas al mi fari variajn observojn. Parizo, kaleidoskopo, fokuso de internacia vivo, tranĉpunkto de tiom da karavanvojoj. . . . Al via sino venas gejunuloj de ĉiuj nacioj; viaj artistaj kvartaloj estas utero de nova, tutmonda arto; viaj universitatoj estas foiroj, kie oni vendas ĉiujn sciencojn por tiom malalta sumo kaj al neniu oni fermas la pordon! Parizo, via magneta radiado miksas la popolojn, kies reprezentantoj estas altirataj al vi kiel tineoj kaj insektoj, falantaj en flamon, vespere. En la sekvantaj linioj, mi prezentos al vi kelkajn el miaj observoj de karakteroj, kaj mi devas rimarkigi, ke la posedantoj de tiuj karakteroj ne falis en la krateron, sed post sukcesa vizito revenis hejmen, kun belaj rememoroj en siaj valizoj kaj kun firma decido en siaj kapoj: "ni revenos."

J.J.S. kaj K.R.C.S. estas nedisigeblaj amikoj. Unu devas amuzi la alian senfine, ĉar iliaj konvinkoj ja ne estas samaj. Tamen, ili havas komunan trajton: neelĉerpebla dezirego esti en Parizo, tiom kiom estas eble al ili. Kiam la libertempaj vagonaroj elverŝas siajn turistamasojn sur la kajojn, vi povas esti certa trovi unu aŭ la alian, ofte ambaŭ, tenante en la mano malgrandan valizeton, ĉar tiel vojaĝas angloj. Niaj amikoj ne meditas longe, sed elirante el la stacidomoj direktas siajn paŝojn decide al la Latina Kvartalo. Ili ja scias, ke ĝi estas la intelekta centro de Parizo kaj —parolante en esprimoj de Montparnasaj pentristoj: "umbiliko de la Universo." Neglektante la viziton al monumentoj, tombejoj kaj katakomboj, kiuj altiras la ŝafan amason de ordinara semajnfinoj, ili tuj komencas viziti kaj renkonti siajn Parizajn amikojn, pardonu, geamikojn. Tiuj du konantoj de moderna literaturo estas ankaŭ karakterstudentoj, kiel mi mem. Mi vidas antaŭ miaj spiritaĵoj okuloj la du amikojn, diskutantaj pri delikataj temoj de la vivo, eligantaj bluan fumon de blonda tabako apud fumanta kafo de Pariza kafejo. Kurioza influo de kafeino, nikotino kaj ciangazo al la homa menso. . . .

F. E. W. estas junulo, kies elparolo kaj sinteno tute ne malkaŝas lian naciecon. Tipo de moderna urba kaj intelekta laboranto, li kalkulas per admirinda malvarmsango la eblecojn de nia propagando en diversaj landoj kaj li estas spertulo pri horaroj (pro tio tre uzebla por esti edzo; virinoj ofte ne ŝatas konsulti horaron). Ĉu la eŭropanoj vivontaj en la Unuigitaj Statoj de Eŭropo similos tiun ĉi karakteron? Pardonu, sinjoro Briand, ni versajne ne vidos tion. . . .

Lastatempe eniris mian karakteralbumon nova fenomeno: L.N.N. Kun la supraj J.J.S. kaj K.R.C.S. li povus formi perfektan triunuon. Ankaŭ admiranto de Parizo. Li "lasis sian koron en Parizo." Dank' al lia amo al Parizo li fine tiom similas Parizanon (ĉu pro la ĉapelo en Parizo aĉetita?), ke Londona policano alparolis lin france, kiam li petis por informo en angla lingvo. Por esti honesta (mi pagas al mi tiun lukson), mi devas konfesi, ke tiu ĉi incidento ankoraŭ ne okazis en la realeco, sed, kiel kiris mia historio-profesoro en la gimnazio: "En la historio ni ne devas serĉi la verecon, sed la verŝajnecon; ĉu la faktoj vere okazis, tio ne gravas. Kontentigu per tio, ke ili estus povintaj okazi, konforme al la kondiĉoj!"

Venas amikoj kaj foriras, en ĉiujn partojn de la mondo. Mi ankaŭ baldaŭ foriros el Parizo. Mi venis al ĝi malriĉa kaj foriros el ĝi riĉa. Bedaŭrinde ne temas pri materia riĉeco, ĉar mi parolas simbolo. Tiu, kiu pasigas sufiĉe da tempo en Parizo kaj havas okulojn por vidi, orelojn por aŭdi, nepre pliriĉigos spirite. Tamen, post kelkaj jaroj da ĉeesto, oni komencas esti imuna, trosaturita, kaj oni vivas, meze de la arta metropolo, ne plu profitante el la altnivela spirita vivo, kiu fluas en ĝi. Pro tio estas, ke ni ĉiuj, adorantoj de Parizo, traktas ĝin kiel koketan amikino: ni forlasas ĝin, sopiras je ĝi, revenas al ĝi simile al migrantaj birdoj, kiuj portus en siaj bekoj pecetojn de intelektaj pajloj, kiujn ili faligas tie kaj tie ĉi, dum sia flugado. Tiu ĉi artikolo mia estas tia pajleto.

JOZEFO MAJOR (Parizo).

LINGVAJ DEMANDOJ

Sub tiu ĉi rubriko oni respondos al la demandoj de legantoj pri aferoj lingvaj, stilaj, k.t.p., havantaj ĝeneralan intereson. De tempo al tempo oni aludas al Lingvaj Respondoj (Plena Kolekto), de d-ro Zamenhof (havebla ĉe B.E.A., prezo: ordinara papero 1/6, pli bona papero 2/3); verko, kiun devus posedi ĉiu studento.

Akurate (Scivolo, Liverpool).—Kvankam la aludita verkinto estas tre konata samideano, li tute malprave uzis ĉi tiun vorton en la citita paragrafo. Bedaŭrinde tia ekzemplo povos trovi imitantojn. *Akurate* signifas angle *punctually, according to predetermined arrangements, prompt to date or to time*. *Akurata pago* ne signifas *correct payment* sed *punctual payment*; esprimo *kia akurata traduko* havas nenian signifon, krom se oni aludas al traduko farita je antaŭe difinita horo aŭ tago. Por la angla vorto *accurate* estas uzeblaj (laŭ cirkonstancoj) la vortoj *ĝusta, preciza, korekta, senerara*, kaj aliaj; sed neniam *akurata*. Sen la fundamenta signifo *punctual*, la vorto *akurata* ĉesas havi apartan utilon; kaj estas tre bedaŭrinde, ke kelkaj Esperantistoj ĝin misuzas.—B.L.

Fin(n)lando (N.L.J., Londono).—La literado de ĉi tiu nomo kun du *n* estas sufiĉe ofta, sed laŭ mia opinio tia formo estas tute kontraŭ la spirito de nia lingvo kaj neniel pravigebla. Fakte ĝi ne estas vere Esperanta formo; ĉar ĉiu litero en Esperanta vorto devas havi sian efikon en la prononco—alie la lingvo ne plu estas fonetika—kaj neniu, mi supozas, volus aparte prononci la unuajn du *n* en *Finnlando*. Eĉ en la vorto *finno*, ankaŭ uzata, prononco de du *n* estus tre ĝena. La sola pravigebla duobligo de konsonantoj en Esperanta vorto estas ĉe kunmetaĵoj kiaj *mal-lumo, ek-krio*, k.t.p. Se ĉe tiaj kunmetaĵoj (precipe en rapida parolo), oni ne tre klare prononcas la duoblajn literojn, tio ŝuldiĝas al natura malfacileco, kaj estas pardonebla; ĝi neniel pravigas enkondukon de duoblaj literoj en *radikojn*. Por ne disvastigi absurdan "escepton" al la admirinda reguleco de nia lingvo, konsilinde estas ĉiam skribi *Finlando*; kaj por la homo, *fino* aŭ *finlandano*. Neniam konfuziĝus *fino* en tiu senco kun *fino* en la ordinara senco. (Se iu deziras iom mallongigi la literon *i* en la unua vorto, li rajtas tion fari, pro tio ke la longeco de Esperanta vokalo ne estas ĉiam tute egala). Adjektive oni plej ofte povas uzi *finlanda*; ekz., *la finlanda parlamento*, kiu esprimo efektive estas tute logika—simile ni bone povus diri, ekz., *la franclanda* (aŭ *francuja*) *parlamento* anstataŭ *la franca*.—B.L.

IMPRESOJ DE LA DUDEK-DUA

Efektive, ano de la L.K.K. ne rajtas havi impresojn pri la Kongreso mem, nur pri ĝia organizo, kaj eble ankaŭ pri la akceptejo, li rajtas memori. Kaj tamen, kiel kelkaj aliaj, mi permesis al mi momentojn distrajn; kvankam pri s-ro Goldsmith kaj unu-du aliaj, mi vere dubas ĉu ili eĉ dormis. Oni disvastigis la famon, ke Goldsmith eĉ tranoktis en la Urbdomo kelkfoje, sed pri la vereco de tio rajtus paroli nur sinjorino Goldsmith.

La Kongreso certe havis tre gravajn rezultojn, kaj oni rajtas fanfaroni pri ĝia sukceso. Ekzemple, eble plej grave; centoj da alilanduloj konvinkiĝis, ke ne ĉiam ekzistas nebulo en Anglujo. Unu samideano, kiun mi gvidis en Londono, eĉ ŝajnis iom malkontenta, kiam li ne vidis nebulon, kaj kiam mi certigis lin, ke li certe ne havos okazon vidi tion,

krom se li restos en Londono ĝis novembro. Eĉ tiam ne certe.

Efektive, la vetero ne tre bone traktis nin dum la semajno de la Kongreso. Ĝi estis tia, kian ni nomas "aprila"—jen iomete da pluvo, jen sunbrileto; neniam ni havis tiujn daŭrajn sunbrilon kaj varmegon, kiujn ni ofte ricevas en aŭgusto. Tamen, oni ne plendis. Kiam oni devas multe kuri tien kaj reen, de unu kunveno al alia, de loĝejo al Akceptejo, kaj tiel plu, tia vetero estas eĉ taŭga. Eĉ dezirinda, kiam la Kongreso estas en granda urbo—kiom oni sopiris al iom da malsuno en Budapeŝt!

En Oxford estis malsimile. La urbo estas malgranda, kompare kun la grandaj ĉefurboj kutime elektitaj por niaj ĉiujaraj festoj. Urbo tre kvieta, malmulte da trafiko. Ankaŭ

LETERO DE LA PREZIDANTO

Al la Membroj ĉeestintaj la Kongreson.

KARAJ SAMIDEANOJ,

Nia bela Kongreso en Oxford nun pasis en la Historion. Tamen, feliĉe, ĝi ne nur vivos en niaj memoroj, sed havos—eĉ jam komencas havi—sian influon sur nian movadon; inter la publiko, pere de ni kaj la ĵurnaloj, kaj ĉe ni mem pro la nova inspiro kiun ni ricevis.

Por mi, kaj certe ankaŭ por ĉiuj membroj de la L.K.K., tiu neforgesebla semajno de bonhumoro kaj gajeco estis plena je plezuro. Ke ni povis efektivigi almenaŭ la plejparton de niaj projektoj, kaj ilin sukcesigi por la komuna ĝuo, estas afero al ni treege kontentiga. Ni devas bedaŭri nur la neeblecon, en tia granda kunveno, persone konatiĝi kun la plimulto; ankaŭ la neeblecon, pro manko de tempo aŭ libero, daŭrigi multajn komencitajn kaj tre interesajn interparolojn. Ĉiam tiel devas esti por la oficistoj de granda festo!

Certe en Oxford la Esperantistoj ne estis "tro enuigaj por si mem kaj la ekstera mondo"; la komuna gajeco, kaj la amuza flanko de la programo, ĉiam bone evidentiĝis. Guste pro tio, la malgajeco de la disiĝo moderiĝis per sento de plezuro pro pasinta kontento, kaj pro la nova pruvo ke nia lingvo taŭgas por ĉiaj celoj. Por multaj, feliĉe, restis la ĉarma Post-Kongreso en Londono; kaj ni ŝuldas tre koran dankon al la sindonaj membroj de la Londona Klubo, kiuj ĝin organizis.

Tamen ja ekzistas ankaŭ la "serioza" flanko de niaj Kongresoj; kaj estas bone, ke en Oxford la ĝeneralaj kaj fakaj kunvenoj, ankaŭ la prelegoj de la Somera Universitato, estis entute bone subtenataj. Ili havas grandan valoron propagandan.

Al mi kaj aliaj membroj de la L.K.K. estis diritaj kaj skribitaj multaj afablaj vortoj pri la aranĝoj; sed ni ja estis nur parto de la laborantaro. Mi do deziras, en la nomoj de ĉiuj Kongresanoj, ĉi tie publike kaj plej kore danki la multajn helpantojn, kiuj tiel efike kaj bonhumore deĵoris—ofte nevidate—dum la semajno. Ili, ankaŭ, tamen ja konstatis, ke partopreni la laboran flankon de Kongreso de gajaj samideanoj estas okupo ĝoja kaj inspira!

Kun plej koraj salutoj kaj bondeziroj,

BERNARD LONG.

ĉe la belaj kolegioj estas trankvile, ĉiuj studentoj estas for pro la ferio.

Tiom pli grandan efikon en la urbo mem havis nia kongreso. La vizito de mil ducent fremduloj ja faris sufiĉe grandan impreson. Fremduloj el aliaj landoj, kaj fremduloj el sovaĝaj regionoj: japanoj el Oriento, John Merchant kaj amikaro el Jorkŝiro! Ne ofte la urbo Oxford havas okazon bonvenigi tiom da bonvenaj gastoj!

Jam de la lundo antaŭ la komenco de la Kongreso s-ro Goldsmith kaj lia vigla helpantino f-ino Danks okupis la urbon, kaj de tiu tago jam la amikoj alvenadis. Jaŭdon, kiam alvenis Direktoro de I.C.K., s-ro Kreuz, oni sentis, ke vere la urbo komencas pleniĝi.

Fine en la sabato venis la amaso, tiu amaso, kiu vespere ĉe la akcepto de la Urbestro luktis tiel ĝentile por la kafo, la limonado, la kukoj kaj la glaciaĵoj. Ne kredu, ke mi volas akcenti nur tiun parton de la akcepto, tute ne; ankaŭ Lia Ĉefkonsilanta Moŝto de la urbo manpremis nin, same ankaŭ iu Ĉefkonsilanta Moŝtino. Tamen, ĉar ili donis al ni po nur unu manpremo, kaj po pluraj kukoj kaj glaciaĵoj, mi rajtas paroli unue pri tio, kio laŭ matematika kalkulo estas plej grava.

Lia Ĉefkonsilanta Moŝto bonvenigis nin per tre afablaj vortoj, eĉ li diris kelkajn vortojn en Esperanto. Mi devus ankaŭ raporti, ke iu belunifforma lakeo portis antaŭ li grandegan orumitan bastonon, la honor-insignon de la urbo; bedaŭrinde mi ne sukcesis

eltrovi tradukon por ĝia angla nomo, *mace*.

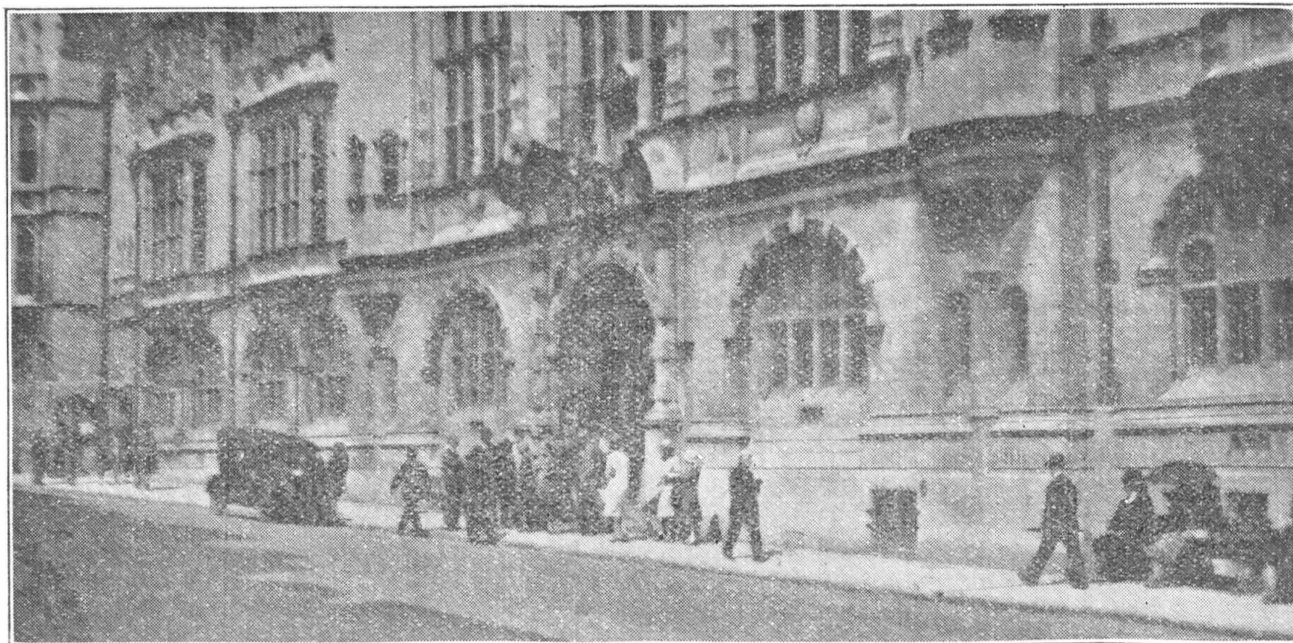
Dimanĉon matene okazis la diservoj. Por la Protestantoj predikis pastro T. Grahame Bailey. Estis imprese, aŭskulti la elokventan predikon de tiu blankhara sinjoro, kaj pensi, ke ankaŭ en tiu sama preĝejo, antaŭ multaj jarcentoj, la senmorta Erasmus predikis, en la internacia lingvo de sia epoko, la latina, kiun Esperanto hodiaŭ tiom taŭge anstataŭas.

Katolikaj amikoj raportis al mi, ke tre elokventa estis la prediko por ili de irlandano, pastro Gaffney.

Tagmeze okazis la fotografiĝo. Oni tre malbone aranĝis ĝin, ĉar en ĝi mi ne aperas. Mi ĉeestis, sed la aparato rifuzis atesti tion, kaj nebuligis min. Aliaj trovis, ke oni bone aranĝis la aferon.

La inaŭguracion oni tre solene malfermis. Tre ĝentila bonveno de la Kongresa Prezidanto, s-ro Bernard Long, kiun multaj tamen ne aŭskultis, pro tro granda admiro kaj atento al lia fraka beleco. Elokventeco de nia estimata prezidanto de I.C.K. Impresa deklamo de Julio Baghy. Salutparoloj de dek-du registaraj reprezentantoj, plejparte en Esperanto. Salutparoladoj de naciaj delegitoj. Rava tintetado de sonorilo, kiun lerte funkciigis amiko Kreuz.

Post la kunveno, enlitiĝo. Jes, bedaŭrinde, kiel en la hieraŭo, en la morgaŭo, kaj en ĉiuj vesperoj. Ho ve! karaj amikoj el eksterlando, kiom mi kunsentis vian doloron kiam vi trovis, ke post la deka oni ne povas aĉeti

LA AKCEPTEJO DUM LA KONGRESO

Foto de s-ro G. Wight

MEMBROJ DE LA 3A ĈE LA 22A

Foto de s-ro G. Wight

bieron, ke post la dek-unua neni restoracio estas malferma! Kiom mi ĝojetis, ke kelkaj el vi konsentis veni al tiu budo, kie la tutan nokton oni povis trinki kafon kaj manĝeti. Mi scias, ke la kafo estis aĉa, tamen, jen la sola loko en Oxford kie oni povas malfrue babili. Starante, jes, tiel ni devis resti, tamen ni bone amuzis nin kelkfoje, ĉu ne?

London oni komencis labori. Tio estas, tiuj, kiuj volis, kaj kelkaj, kiuj devis. Okazis Laborkunsidoj, fakaj kunvenoj en Kolegio Christ Church, kaj en la granda salono de la akceptejo, bonhumora profesoro Collinson malfermis la Sumeran Universitaton.

Vespere okazis Festo de Naciaj Dancoj. Tio tre plaĉis, dancoj anglaj, skotaj, irlandaj, kimraj, nederlandaj, hungaraj. Speciale plaĉis la lertaj infanetoj. La skota sakfajfisto revokis memorojn pri Edinburgo.

Mardon okazis multo memorinda. Pastro Ĉe demonstraciis sian metodon en halo plenplena, antaŭ ĉeestantaro entuziasma. Certe ankaŭ la britoj sentas la potencon ĉarmon de lia personeco!

La teatraĵon oni prezentis unuafoje. Mirinda sukceso, tiom pli ĝojiga, se oni konas la malfacilaĵojn kiuj montriĝis de la unua provo ĝis hodiaŭ mem. Aplaudego longa kaj sincera, precipe al la reĝisoro, Julio Baghy, sed ankaŭ al ĉiuj geludantoj, la sufloristino, la helpantoj.

Dum tri vesperoj oni prezentis ĝin, ĉar la halo povis enteni nur trionon de la kongresanoj. Por aliaj oni aranĝis koncerton en la Akceptejo. Internacia karaktero; dancis bela hungara fraŭlino Etta Szász kaj eta angla knabino Molly Brown, kantis pola samideano Sowinski kaj geangloj, s-ino B. F. S. Battison kaj s-ro Bannister, kies voĉoj tre plaĉis. Entute koncerto, kiu pruvis multan talenton ĉe la artistoj. Anoncojn faris prezidanto Long, denove oni aprezis lian frakan belecon.

Jaŭdon la plejmultaj kongresanoj vojaĝis for el Oxford, por ekkapti iom el la spirito de aliaj regionoj anglaj. Al Windsor, al Stratford, al Gloucester kaj al Stonehenge. Oni bone vojaĝis, bone observis, kaj revenis laca, tamen feliĉa. Oni devis efektive elvoki en si ioman energion, ĉar jam alproksimiĝas la tempo, kiam necesas alproksimiĝi la dommastrinojn.

Dum tuta semajno oni avertis nin, en la esperantlingva fakto de la ĉiutaga ĵurnalo, *Oxford Mail*, per anoncoj sur la tabulo en la akceptejo, per buŝaj admonoj, privataj kaj publikaj. Oni diris al ni, ke almenaŭ unu nokton ni pretendos je libereco el nia sklaviĝo, ni ne plu submetos nin al angla moraro, ni balos ĝis la unua matene.

Kaj finfine ni venkis! Nu, preskaŭ venkis; efektive, pro iu miskompreno oni ludis nian himnon tro frue je kvaronhoro! Tamen, mi kredas, ke la dommastrinoj ne aŭdis pri tio,

Foto de s-ino M. C. Merrick

KELKAJ EL LA BLINDAJ KONGRESANOJ

ke ili kredis sin plene venkitaj, doninte permeson reveni . . . nu, je la horo de reveno. Tiun nokton ĝi multe variis. Unu sinjoro . . . tamen mi ne komencu tiel rakonti, certe mi neniam finiĝus.

Jes, mi kredas, ke la Kongresa Balo plaĉis. Precipe nia angla danco "Paul Jones" plaĉis,

akceptejon, kie ni tiel ofte kaj feliĉe babiladis, devis forvojaĝi el la bela universitata urbo Oxford. Multaj el ni povis ankoraŭ rigardi al feliĉaj tagoj en Esperantujo, ĉar la Londona Esperanto-Klubo preparis por ni tre allogan programon por semajnfina Post-Kongreso. Ili luis halon Conway, lumplena kaj bela konstruaĵo, kiu ŝajnis speguli la spiriton de tiuj gajaj tagoj. Ekskursoj, koncertoj, teatraĵo, publika propaganda parolado en parko Hyde, el multa regalo oni povis elekti. Oni elektis, kaj feliĉis.

Entute, tagoj tre feliĉaj por ni britoj, kiuj havis la okazon bonvenigi tiom da alilandaj amikoj. Laŭ amikoj miaj el fremdlando, kies sincerecon mi ne rajtas dubi, feliĉaj tagoj ankaŭ por ili.

Jes, spite la mornecon de Oxford post la dudek-tria horo, ni diru denove—Feliĉaj Tagoj! Kaj ĉiuokaze, en Londono oni havas, krom mateno kaj posttagmezo, ankaŭ noktojn. Ĉu ne?!

K. R. C. STURMER.

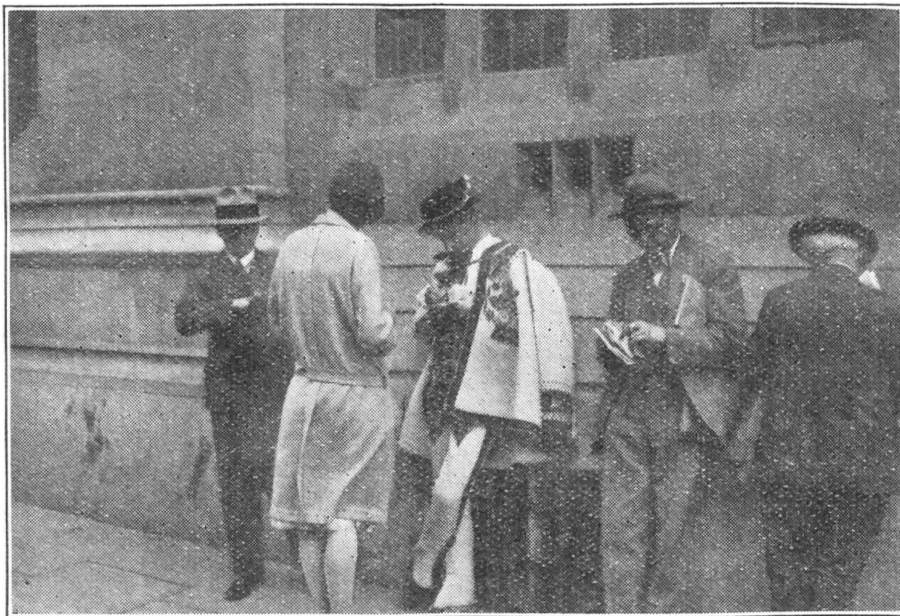

Foto de s-ro G. Wight

LA ĈEFA INDUSTRIO EN OXFORD DUM LA KONGRESO: AŬTOGRAFAĖO !

kiam ŝajnis, ke ĉiuminute oni havas novan kundancant(in)on! Multaj kostumoj estis tre belaj, la orĥestro bone ludis, delikate kaj nuance oni lumigis, kaj la granda halo lasis sufiĉan spacon por partoprenantoj kaj rigardantoj.

Venis la fino de la danco en la sabata mateno, je la unua horo. Pli poste venis evento malpli gaja, la ferma kunveno. Kaj tiam oni devis adiaŭi amikojn, devis forlasi lastfoje tiun

Ĉu vi legis

"INTERNATIONAL LANGUAGE"

kun plezuro?

SE JES

Sendu tri svisajn frankojn al "International Language," 142 High Holborn, London, W.C.1.,

**LEGU LA GAZETON
DUM PLUA JARO!**

LISTO DE KONGRESANOJ

1098. Turner, C., Basildon, Greenfield Estate, Little Sutton, Wirral, Anglujo.
1099. de Kuiper, E., Albrecht Beylinggracht 38, Schoonhoven, Nederlando.
1100. Strauch, A., Helenenstrasse No. 12/14, Bottrop, Vestfalia, Germanujo.
1101. Plowman, G. A., 18 Adelaide Street, Northampton, Anglujo.
1102. Faes, s-ino L., Lange Herenthalschestraat 100, Antwerpen, Belgujo.
1103. Faes, A., Lange Herenthalschestraat 100, Antwerpen, Belgujo.
1104. Heilker, P., Kruisweg 1081, Hoofddorp, Nederlando.
1105. Rusling, f-ino G. M., Singel 16a, Bussum, Nederlando.
1106. Beck, f-ino A. M. E., Singel 16a, Bussum, Nederlando.
1107. Nort, f-ino H. de, Singel 16a, Bussum, Nederlando.
1108. Foster, f-ino A., 12 Laverick Terrace, Annfield Plain, Co. Durham, Anglujo.
1109. Forslund, H., Aspekullen 5, Uddevalla, Svedujo.
1110. Riley, f-ino M., School House, Clifton-cum-Norwood, Birstwith, Harrogate, Anglujo.
1111. Wilkinson, f-ino D., 40 Springwood Terrace, Bradford, Anglujo.
1112. Goldsmith, f-ino E., 33 Crowlands Avenue, Romford, Anglujo.
1113. East, R., 20 Highfield Avenue, Headington, Oxford, Anglujo.
1114. Pfeiffer, F., Königstrasse 57, Halle-Saale, Sachseu, Prusujo.
1115. Pfeiffer, H., Königstrasse 57, Halle-Salle, Sachseu, Prusujo.
1116. Segers, s-ino F., Bvd. Ad. Max. 14, Bruxelles, Belgujo.
1117. Wannek, s-ino A., 31 Weissenwolffstr. Linz a/Donu, Aŭstrujo.
1118. Scott, R., Wilbury Crest, Letchworth, Herts., Anglujo.
1119. Petzold, A., Scharnhorststr. 43. I, Leipzig, Germanujo.
1120. Barton, A., 46 Stannington Road, Sheffield, Anglujo.
1121. Facchi, G., Corso Vittorio Emanuele 64, Brescia, Italujo.
1122. Andrews, s-ino M., National Institute Home for the Blind, Quarry Hill, St. Leonards-on-Sea, Anglujo.
1123. Hoffmann, T., Dolny Val No. 212, Ziliua, Ĉeĥoslovakujo.
1124. Mannoury, f-ino S. D., Amstelveensche weg 56, Amsterdam (W), Nederlando.
1125. Adamkoua, f-ino M., Waterschei 523, Limbourg, Belgujo.
1126. Björkstrand, Kaptensgatan 9, Sundsvall, Medelpad, Svedujo.
1127. Phillips, s-ino F. J., 348 Westborough Road, Westcliff-on-Sea, Anglujo.
1128. v.d. Helder, s-ino J., Kerklaan 9, Gelderland, Nederlando.
1129. Suchalski, f-ino T., 2 maja ul 15, Wejherowo, Pomorje, Danzig.
1130. Herford, f-ino A. C., 47 Parsonage Road, Withington, Manchester, Anglujo.
1131. Fidelovuer, f-ino R., Str. Wajevidika 38, Katowice, Polujo.
1132. Kranendonk, f-ino L. H., Spinweg 120, Dordrecht, Nederlando.
1133. Epstein, s-ino E., 195 Eilbeckerweg, Hamburg, Germanujo.
1134. Epstein, F., 195 Eilbeckerweg, Hamburg, Germanujo.
1135. Johansson, s-ino M., Centralgatan 16, Nynäshamn, Svedujo.
1136. Haraldson-Hagberg, s-ino L., Fredsgatan 3, Nynäshamn, Svedujo.
1137. Greaves, V., 9 Chamberlain Avenue, Stoke-on-Trent, Anglujo.
1138. Edelenbosch, S. R. J., Kade 401, Enkhuisen, Nederlando.
1139. Morrissey, S., 52 Michael Street, New Ross, Irlando.
1140. Cousins, J., 4 William Street, New Ross, Irlando.
1141. Appleby, s-ino H. K., 32 Clarence Street, Cheltenham, Anglujo.
1142. Hamand, f-ino J., Schaller, Iowa, Usono.
1143. Brown, s-ino K., 19 Beulah Hill, S.E. 19, London, Anglujo.
1144. Brown, f-ino M., 19 Beulah Hill, S.E.19, London, Anglujo.
1145. Rozencwajg, M., Stelecka 17, Bedzin, Polujo.
1146. Turner, R. E., 1 Brampton Road, Hampden Park, nr. Eastbourne, Anglujo.
1147. Beima, M., Stuartstraat 18, Alkmaar, Nederlando.
1148. Bernard, f-ino E., Vreewijkstr. 27, Leiden, Nederlando.
1149. Horaiek, A., Sv. Tanske námisti 521, Hora Kutna, Ĉeĥoslovakujo.
1150. Halma, T., Klingelbeeksche weg 61, Arnhem, Nederlando.
1151. Potts, s-ino A. M., 82 Priory Way, N. Harrow, Anglujo.
1152. Hurley, f-ino A., 38 Hilary Street, Burnley, Anglujo.
1153. Battye, A. E., 122 Castle Street, Grimsby, Anglujo.
1154. Seitaro, S., Premier House, 28 Uneda, Osaka, Japanujo.
1155. Phillips, f-ino A., 97 Fernhead Road, Maida Hill, London W, Anglujo.
1156. Bruch, J. W., Westendstrasse 6, St. Ingbert, Saar-Teritorio.
1157. Zöphel, f-ino M., Lehrerin (aus Leipzig), Lehrerinnenheim, Norderney, Germanujo.
1158. Roberts, s-ino H., Vernon, Saxon Road, Ramsgate, Anglujo.
1159. Yarworth, R. J., 18 First Avenue, Grimsby, Anglujo.
1160. Norris, A. W., 32 Doddington Road, Wellingborough, Anglujo.
1161. Couto Fernandes, A., Laranjeiras 227, Rio de Janeiro, Brazilo.
1162. Vogt, A., Calwerstrasse 54, Stuttgart, Germanujo.
1163. Wainwright, f-ino H. M., 18 Kenilworth Road, St. Leonards-on-Sea, Anglujo.
1164. Pitlik, A., Kremencova 17, Praha II, Ĉeĥoslovakujo.
1165. Tiard, C., Rue du Faubourg St. Denis 209, Paris X, Francujo.

1166. George, J., rue Fontaine-au-Roi 30, Paris XI, Francujo.
 1167. Lambert, f-ino M., 8 Rue Table Ronde, Vienne, Ysère, Francujo.
 1168. Bugge-Paulsen, R. E., Odinsgate 1, Oslo, Norvegujo.
 1169. Sletter, O. B., Bygd Alle 63, Oslo, Norvegujo.
 1170. Sletter, s-ino A., Bygd Alle 63, Oslo, Norvegujo.
 1171. Bertie, f-ino G. A., 385 Woodstock Road, Oxford, Anglujo.
 1172. Bertie, d-ro L. W. H., 385 Woodstock Road, Oxford, Anglujo.
 1173. Minchin, W., 29 Westgate Street, Gloucester, Anglujo.
 1174. Kennion, T. A., The Maples, Hoddesdon, Herts., Anglujo.
 1175. Langner, E., Sprottau, Slesio, Prusujo.
 1176. Southcombe, H. W., 5 Crescent Road, Kingston, Anglujo.
 1177. de Lang, S., Assendorperdijk 26, Znolle, Nederlando.
 1178. Deans, f-ino E. D., 220 Bruntsfield Place, Edinburgh, Skotlando.
 1179. Darnell, H., 24 Woodhouse Avenue, Fartown, Huddersfield, Anglujo.
 1180. Dixon, s-ino L. L., 12 Norham Gardens, Oxford, Anglujo.
 1181. Dixon, W. H., 12 Norham Gardens, Oxford, Anglujo.
 1182. Gregg, J. R., 45 Grameray Park, New York, Usono.
 1183. Thompson, G., Waterside-Derry, Londonderry, Irlando.
 1184. Christensen, P. P., 174 W. Washington Street, Chicago, Usono.
 1185. McCallum, R. B., Pembroke College, Oxford, Anglujo.
 1186. Newton, J. W., 5 Firs Avenue, N.10, London, Anglujo.
 1187. Hodakowski, T., Jabtonowskich 10/12, Krakow, Polujo.
 1188. Österberg, E., Harnosand, Svedujo.
 1189. Gilles, R., 130 Avenue Parmentier, Paris, Francujo.
 1190. Knez, T., Gosposvetskoi 1, Ljubljana, Jugoslavujo.
 1191. Ridpeth, s-ino A., 34 Ecclesbourne Gardens, N.13, London, Anglujo.
 1192. Olšovanger, I., 75 Gt. Russell Street, W.C.1, London, Anglujo.
 1193. Friedbeim, s-ino M., 66 Sybelstr., Berlin, Germanujo.
 1194. Cronquist, f-ino A. A., Mollegrand 13, Halsingboug, Svedujo.
 1195. Rocamora, D., Sayetana 13, Bcelona, Hispanujo.
 1196. Oakland, f-ino B., 40 Woodhouse Road, Mansfield, Anglujo.
 1197. Pino, A., Strato Colon 24, Valencia, Hispanujo.
 1198. Fricke, W., Hildesheimerstr. 226/I, Hannover, Germanujo.
 1199. Tredgold, f-ino M., Eversleigh Court Hotel, 109 Cromwell Road, London W., Anglujo.
 1200. Djoudjeff, S., 6bis rue d'Italie, Paris, Francujo.
 1201. Bourdillon, s-ino M. D., The Oaks, Headington, Oxford, Anglujo.
 1202. Bourdillon, f-ino D. M., The Oaks, Headington, Oxford, Anglujo.
 1203. Lampen, f-ino H., Helsinki, Finnlando.
 1204. Reichenbach, s-ino F., Hieschlochufer 22, Erfurt, Germanujo.
 1205. Carter, W., Millstone Lane, Nantwich, Ches., Anglujo.

1206. Dennis, G., 150 George Borrow Road, Norwich, Anglujo.
 1207. Green, J., New Lane Terrace, Farnley Tyas, Huddersfield, Anglujo.
 1208. Hay, A., Breck Road, Wallasey, Anglujo.
 1209. Gregor, D., 11 Sketty Road, Swansea, Kimrujo.
 1210. Culver, f-ino J., Case Stand, Geneva, Svisujo.
 1211. Esperanto Association of California, Usono.

LAŬLANDA STATISTIKO DE LA ALIĜINTOJ

Anglujo, 623; Aŭstralio, 6; Aŭstrujo, 7; Belgujo, 23; Brazilo, 2; Bulgarujo, 2; Ĉeĥoslovakujo, 13; Danlando, 4; Danzig, 4; Finnlando, 4; Francujo, 48; Germanujo, 142; Hispanujo, 7; Hungarujo, 18; Irlando, 9; Islando, 1; Italujo, 8; Japanujo, 9; Jugoslavujo, 7; Kimrujo, 7; Nederlando, 75; Norvegujo, 5; Polujo, 36; Saar-Teritorio, 3; Rusujo, 1; Skotlando, 106; Svedujo, 23; Svisujo, 7; Usono, 11. **Entute, 1211 el 29 landoj.**

C. C. GOLDSMITH,
Sekretario.

SMALL ANNOUNCEMENTS

(1d. per word. Minimum 1/- per issue. Prepaid)

Copy must be received at our offices by the 8th of the month for insertion in the next issue.

Bournemouth—Food Reform Guest House, "Lough-tonhurst," Westcliff Gardens. Best Situation, Gas Fires, Good Centre. Terms moderate. Apply Manager.

The Standard English-Esperanto Dictionary for students and users of Esperanto is "Fulcher & Long." It gives Esperanto translations of thirty thousand English words, and shows the constituent parts of compound Esperanto forms. Cloth bound, 350 pp. Published by E. Marlborough & Co., Ltd. Obtainable through any bookseller, or from the office of *International Language*, price 7/6 (by post 8/-).

Trimnells' Nervine Tonic for weakness and nervous debility, from any cause, for old and young, 3/2 post free. 64-page book about Herbs, 2d. post free. Est. over 50 years. Trimnells, The Herbalists, Nature Cure and Diet Specialists, 144 Richmond Road, Cardiff.

Joseph Rhodes kaj La Fruaj Tagoj de Esperanto en Anglujo. Verkita de John Merchant, Prezidanto de Brita Esperantista Asocio, tradukita Esperanten de f-ino L. Briggs. Stilo perfekta; bone kaj bele presita. Prezo: unu ŝilingo kaj 9 pencoj (afranko 2p.) ĉe W. H. Hirst, 18 Byram Street, Huddersfield.

Priscilla.—152 High Holborn (first floor). Near B.E.A. Special 3-course luncheon, 1/3. Good cuisine. Quick service.

Bahai Reading Room, 288 Upper Regent Street. Open daily 1 to 6 except Saturdays and Sundays. Meetings, Wednesdays, 8 p.m.

Esperanto Typewriter.—Esperantists should buy the British-made "Regent" Portable Typewriter with special Esperanto accents. The finest Portable on the market. £14 14s. Secretary, P.S. Bureau, 59 Poplar Road, S.W.19.

Latest Novelty.—Every Esperantist should possess the "Europe Wheel." Gives geographical details, etc., of every country at a single turn. 1/6 post free. BM/DSNG, London.

Duplicating—Typewriting. English and Esperanto. For Groups or individuals. Miss Kathleen Clamp, F.B.E.A., 1 Barter Street, Hart Street, London, W.C.1.

Shopkeepers.—Agents wanted for 1d. Pills "Head and Nerve" and "Tooth and Nerve" Powders. They sell well and always give satisfaction. Trimnells, The Herbalists, Nature Cure and Diet Specialists, 144 Richmond Road, Cardiff. Est. over 50 years.

THE ESPERANTO STUDENT

Editor—Redaktoro: W. SEVERN.

(This section is also published separately for use in Schools, Classes, etc. Applications for particulars of special terms should be made to the Publishers of this Magazine.)

AN INDEX TO ESPERANTO

PRONUNCIATION

VOWELS—*a, e, i, o, u*, pronounced *ah, eh, ee, oh, oo* without any diphthongal sound but as nearly as possible with the pure sounds heard in (e.g.) Italian. Approximate English equivalents are found in: *are there three or two*.

CONSONANTS—*b, d, f, h, k, l, m, n, p, r, t, v, z*, as in English; *g* as in *good*, *ĝ* as in *gem*, *c* like *ts* in *mats*, *ĉ* like *ch* in *church*, *s* as in *soon*, *ŝ* like *sh* in *shell*, *j* like *y* in *yes*, *ĵ* like *si* in *vision*, *h* like Scottish *ch* in *loch* (seldom met with).

ŭ resembles the English consonantal *w* and is used to form the diphthongal combinations *aŭ* (like *ow* in *coward*) and *eŭ* (like *a(y)w* in *wayward*). The combinations *aj* and *oj* are like *y* in *my* and *oy* in *boy*, *ej* like *ay* in *saying* and *uj* as in *Hallelujah*.

r must (like all other letters) *always* be fully pronounced, i.e., rolled; thus, *arbo* is not to be pronounced *ahbo*, but *ahrrbo*.

Every letter has fundamentally its alphabetical sound, but in fluent and natural speech the vowels are frequently somewhat shortened (thus the Esperanto *jes* is pronounced like *yes* in English).

In every word of two or more syllables a strong emphasis (or "tonic accent") must be given to the last syllable but one, thus: *patro, patrino, patrineco; luma, malluma, mallumega*.

GRAMMAR

(Word-endings)

NOUN	ADVERB	ADJECTIVE
O	E	A
plural J		N accusative
U	VERB	US
imperative	I	conditional
IS	AS	OS
past	present	future
PARTICIPLES		
ACTIVE -INT-	-ANT-	-ONT-
PASSIVE -IT-	-AT-	-OT-
	past	present
		future

LA MUSOJ KAJ LA KATO

The Mice and the Cat

FABLO DE EZOPO

(A) fable of Aesop

Iam kelkaj musoj loĝis en domo en kiu ankaŭ loĝis granda kato.
Once (upon a time) some mice dwelt in (a) house in which also dwelt (a) big cat.
 Eĉ en la plej mallumaj noktoj ili ne kuraĝis iri el la truoj ĉar la kato
Even in the most dark nights they (did) not dare to go out of the holes because the cat
ĉiam estis preta por kapti kaj manĝi ilin. La musoj do fariĝis tre maldikaj kaj
always was ready for to catch and eat them. The mice therefore became very thin and
malsataj. Unu tagon ili kunvenis kaj priparolis la situacion. "Mi proponas," diris
hungry. One day they met together and discussed the situation. "I propose," said
juna muso, "ke la kato portu kolumon kaj sonorileton. Tiukaze ni aŭdos kiam ĝi
(a) young mouse, "that the cat carry (a) collar and little bell. In that case we shall hear when it
alproksimiĝos." Ĉiuj laŭte aklamis la proponon ĝis unu maljuna muso demandis, "Sed
approaches." All loudly acclaimed the proposal until one old mouse asked, "But
kiu alfiksis la sonorileton?"
who (will) affix the little bell?"

TIO, KIO ŜAJNAS FACILA, NE ĈIAM ESTAS FAREBLA.

That, which seems easy, not always is practicable.

Dentisto: "La dentoj en ĉi tiu vitra ŝranko estas ĉiuj eltiritaj el la buŝoj de literaturistoj."

Vizitanto: "Ho! Ha! eltiraĵoj el popularaj verkistoj, ĉu ne?"

Maljunulo (al knabeto kiu ploras): "Ĉu vi estas en doloro?"

Knabeto: "Ne, sinjoro, la doloro estas en mi."

Eltiraĵo el knaba verketo pri ŝapo: — "Ŝapo bonodoras sed malbonĝustas. Ĝi pli malbonĝustas kiam ĝi eniras la okulojn."

Kuracisto (al vundita oficiro): "Kiel vi sentas kiam vi mortigas homon?"

Vundita oficiro: "Ho, tre bone, kaj vi?"

SAGACA ĈEVALO

Iu homo, loĝanta en Missouri, devis vojaĝi al Nebraska, por vidi bienon. Li vojaĝis, rajdante sur ĉevalo, kiun li mem dresis kaj kiu alvenis ĉe lia fajfo, kvazaŭ hundo.

Veninte al Nebraska, li vojaĝis tra iu loko, kie estis du vojoj. Unu sekvis riveron, kaj la alia leviĝis super monton.

La homo vidis, ke la trafiko pasas super la monton, sed li decidis uzi la apudriveran vojon. Li ne sciis, ke sur ĝi troviĝas mov-sablaĵoj, kaj ke oni ne povas uzi ĝin en la printempo kaj somero. Troviĝis apud ĝi kutime vojsigna tabulo, por averti la fremdulojn pri la danĝero, sed iu prenis ĝin for.

La homo saltis de la ĉevalo kaj lasis ĝin paŝtiĝi sur herbejo, kaj mem iris laŭlonge de la vojo, ĝis li tiom malproksimiĝis de la ĉevalo, ke li decidis sidiĝi kaj atendi ĝin.

Subite li trovis, ke li estas sur mov-sablaĵo. Liaj piedoj eniĝis en la sablon, kaj li ne povis eltiri ilin. Li ekfajfis al la ĉevalo, kaj kriis por helpo, sed neniun venis al li.

Li aŭdis junulojn, kiuj kantis ie sur la rivero, sed ili ne povis aŭdi lin.

La terura sablo ensuĉis lin preskaŭ ĝis la talio, kaj li pensis, ke li jam estas perdota.

En tiu momento alkuris la ĉevalo kaj stariĝis apud sia mastro. La homo estis en tro malalta situacio por kapti la piedrington aŭ bridon, tial li kaptis la voston de la ĉevalo, kaj ordonis, ke ĝi tiru lin.

La ĉevalo faris tre fortan tiron kaj altiris la mastron al sendanĝera loko.

El Bela Joe, aĉetebla ĉe la B.E.A., 3s. 10p.

Sinjinorino (al bakisto): "La kuko, kiun vi sendis al mi estas tro malgranda. Mi povus enmeti la tuton en mian buŝon."

Bakisto: "Sendube, sinjinorino, sed ne decas kulpigi la kukon."

NE BUKEDO

La instruistino ofte admonis Johanon pro lia malpureco.

Unu posttagmezon, li tiom malbonodoris, ke ŝi sendis leteron al lia patrino, plendante pri lia ofta malpura stato kaj abomenaodoro.

La sekvantan matenon, Johano transdonis al la instruistino malpuregan ĉifitan fragmenton da papero sur kiu troviĝis la vortoj, "Mia Johano tute ne estas bukado; vi lernigu, ne flaru, lin."

Competitions for Boys and Girls

This competition is limited to boys and girls of not more than 15 years of age. Competitors must write their solutions on a postcard addressed "KONKURSO," c/o B.E.A., 142 High Holborn, London, W.C.1, and add their age and the name of their School. Two Monthly Prizes will be given, and at the end of the series special prizes will be awarded to those who obtain the highest number of marks.

N.B.—It must be understood that solutions are the competitors' unaided work.

In schools where Esperanto is taught solutions may be written on papers (postcard size) and sent in one envelope, to save postage.

Competitors may enter Competition A or B, or both. Entries to be sent not later than the 18th Oct., 1930.

COMPETITION—No. 1.

A.

PARTOJ DE LA KORPO

Find the names (roots only) of parts of the body hidden in the following sentences. (Example: La ventomontro ilo norDEN Turniĝis):—

1. Malgaja funebra kanto eksonis trans la valo.
2. En la sama momento ni pafis kaj mortigis la furiozan beston.
3. En ĉiu malluma nokto mi pensas pri tiu fosaĵo.
4. La gvidisto parolos tre mallaŭte, do vi devos atente aŭskulti.
5. Kun mia malnova amiko li sidis sur la verando kaj interparolis.
6. La aliaj knaboj forte ridis kaj montris al ili per la fingroj.
8. La proksiman tagon la ŝipo eniris tre belan golfeton.
8. La patrina zono savis al ili la vivon.
9. Ŝi baldaŭ pretiĝis por eliri el la domo.
10. Post kiam ŝi estis ordiginta lian ĉambron ĝi restis ŝlosita ĝis li revenis el la lernejo.

(Give the English meanings also.)

B.

VERKETO

Write in Esperanto an autobiography of a rabbit. (Not more than 100 words.)

Iun malhelan tagon knabo promenis sur la strato tenante super la kapo malfermitan ombrelon.

"Ne pluvas," diris afabla maljuna sinjoro.

"Ne, sinjoro," respondis la knabo.

"Kaj la suno ne brilas."

"Ne, sinjoro."

"Do, kial vi tenas la ombrelon super la kapo?"

"Ĉar, kiam pluvas, la patro bezonas ĝin, kaj kiam la suno brilas, la patrino deziras ĝin; tial mi povas uzi ĝin, nur en tia vetero, kian ni hodiaŭ havas."

WINTER IS COMING

AND THE LONG DARK NIGHTS WILL
SOON BE HERE.

UTILISE THEM PROFITABLY

BY ENROLLING NOW FOR ONE OF THE

"Standard" Correspondence Courses

IN ESPERANTO.

Preliminary — Advanced — Translation
—the new **Literary Service** (your own
efforts corrected by experts).

*Prospectus of any Course
post free on request.*

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION,
142, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

THE HOLIDAY FELLOWSHIP

seeks to facilitate

INTERNATIONAL UNDERSTANDING
AND GOODWILL

by arranging

SOCIAL HOLIDAYS

in many of the most beautiful parts of
Britain and the Continent where guests of

ALL RACES, RELIGIONS
AND POLITICAL CREEDS

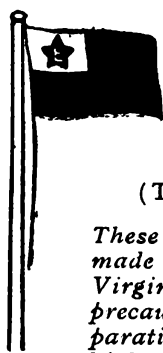
can meet on a common ground.

Charges from 35/- a week.

*Send for particulars of Autumn Holidays
to—*

The Holiday Fellowship Ltd. (Dept. E.)
"Highfield" Golders Green Rd., London, N.W.11

LA INTERNACIA FUMAJO!

Cigaredo Esperanto

(THE ESPERANTO CIGARETTE)

*These cigarettes are warranted hand-
made from a blend of the purest
Virginian Tobaccos, and every
precaution is exercised in their pre-
paration to ensure a uniform and
high-grade article.*

Price, per packet of 20, 1/6 post free.
for 10 packets, 14/- „ „

OBTAINABLE FROM THE B.E.A.

SOLE PROPRIETORS:
BUCHANAN, SCOTT & Co.
Glasgow.

(WHOLESALE ONLY).

ESPERANTO CHOCOLATES

Specially
Prepared
by

CADBURY

Bournville

May be obtained from your local
Confectioner in 1 lb. and $\frac{1}{2}$ lb. boxes

AN ESPERANTO LIBRARY

It should be the ambition of every keen Esperantist to have at least a small selection of the best publications for reading and reference.

The following list contains a selection of some suitable books for such a small library. If desired, you may choose books value 25/- to 30/-, and then pay for them at the rate of 4/- or 5/- monthly. In that case, let us have a list of those you would like, and we will make out, and send to you, an appropriate order form.

		s.	d.
BIBLIOGRAFIO DE INTERNACIA LINGVO.	P. E. Stojan ..	paper	10 0
DANCU MARIONETOJ.	J. Baghy ..	half-cloth 3/-; cloth	4 6
DU MAJSTRO-NOVELOJ.	T. Storm (H. Heitmuller) ..	„	4 3
ENGLISH-ESPERANTO DICTIONARY.	Fulcher & Long ..	„	7 6
EN OKCIDENTO NENIO NOVA.	E. M. Remarque (Kvar) ..	„	7 0
ESPERANTO-ENGLISH DICTIONARY.	E. A. Millidge ..	„	7 6
FERA KALKANUMO, LA.	Jack London (G. Saville) ..	paper	2 9
FUNDAMENTA KRESTOMATIO.	L. L. Zamenhof ..	cloth	5 0
IMPERIESTRO KAJ GALILEANO.	Ibsen (Bulthuis) ..	„	8 0
KOMPLETA GRAMATIKO KAJ VORTFARADO.	Fructier ..	„	5 9
LUNO DE IZRAEL.	Sir H. R. Haggard (Butler & Payson) ..	„	5 0
ORIGINALA VERKARO.	Dr. L. L. Zamenhof ..	„	15 0
PINOKJO.	C. Collodi (M. Márcesi) ..	„	5 0
PLENA VORTARO DE ESPERANTO		„	10 0
POR RECENZO.	K. R. C. Sturmer ..	„	2 6
PRI LA ORIGINO DE L'HOMO.	Sir A. Keith ..	„	2 6

POSTAGE EXTRA.

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.)

142, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

